

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Vuosikertomus pohjoismaisesta yhteistyöstä 2025

Pohjoismaiden neuvoston
Suomen valtuuskunnalle

Karen Ellemann, Åsmund Aukrust, Jessica Rosencrantz, Anders Adlercreutz, Annika Hambrudd, Logi Einarsson, Bjarni Kárasen Petersen ja Morten Dahlin
Kuva: norden.org

Kannen kuva: Aksel Vilhelm Johannesen, Jonas Gahr Støre, Katrin Sjögren, Petteri Orpo, Ursula von der Leyen, Ulf Kristersson, Mette Fredriksen ja Krístrún Frostadóttir
Kuva: Matts Lindqvist / norden.org

Vuosikertomus on laadittu eri ministeriöiden, järjestöjen ja pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön toimittamien yhteenvedojen perusteella.

Esipuhe

Vuoden 2025 toimintaan vaikutti merkittäväällä tavalla Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskausi Pohjoismaiden ministerineuvostossa. Sen ohella Suomi oli vuonna 2025 vetovastuussa myös useista muista pohjoismaisista yhteistyöformaateista, kuten Pohjoismaiden ulkoministereiden N5-yhteistyöstä ja Nordefco-puolustusyhteistyöstä.

Ministerineuvoston puheenjohtajuus toteutettiin laajassa yhteistyössä valtioneuvoston ja sen eri ministeriöiden, Ahvenanmaan maakunnan hallituksen ja monien sidosryhmien kanssa. Yhteisen vision toimeenpano Pohjolasta maailman kestävämpänä ja integroituneimpana alueena oli kauden keskeinen lähtökohta. Suomi on toiminut johdonmukaisesti sen puolesta, että työ vision saavuttamiseksi etenee mahdollisimman tehokkaasti. Viime vuonna käynnistyi ratkaiseva, vuoteen 2030 ulottuva kausi ja sektorikohtaisissa ministerineuvostoissa otettiin käyttöön toiminnan tavoitteita määrittelevät uudet yhteistyöohjelmat.

Yhtenä keskeisenä painopistealueena puheenjohtajuusohjelmassa oli yhteiskuntaturvallisuuden edistäminen. Tavoitteena on kehittää Pohjolan kriisinkestävyyttä ja kokonaisvaltaista sekä laaja-alaista varautumista erilaisiin siviilikriiseihin ja hybridiuhkiin. Tähän liittyen Pohjoismaiden pääministerit antoivat Turussa ja Paimiossa toukokuussa 2025 pidetyn kesäkokouksen yhteydessä julkilausuman missä todetaan hallitusten vahva sitoutuminen yhteistyön tiivistämiseen kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi Pohjolassa. Myös sektoreilla annettiin vuoden aikana ministeritason julkilausumia, ja varautumisteema oli esillä Helsingillä kesäkuussa 2025 järjestetyssä pohjoismaiden yhteistyöministerien kokouksessa.

Toisena painopisteenä puheenjohtajuusohjelmassa oli lapset ja nuoret. Tavoitteenamme on ollut edistää lasten ja nuorten oikeuksia, hyvinvointia ja osallisuutta Pohjoismaissa.

Työ Pohjoismaiden välisten rajaesteiden poistamiseksi ja uusien esteiden ennaltaehkäisemiseksi oli vuoden aikana vahvasti esillä. Suomen ja Ahvenanmaan kaudella keskiössä oli erityisesti digitaalinen liikkuvuus ja henkilöllisyyden linkitykseen sekä väestökirjanpitotietojen vaihtoon liittyneet kysymykset. Pohjoismaiden neuvoston aloitteesta käynnistynyt keskustelu pohjoismaisen yhteistyön oikeudellisena perustana olevan Helsingin sopimuksen mahdollisesta päivittämisestä jatkui vuoden 2025 aikana keskittyen erityisesti kysymykseen Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin aseman vahvistamisesta yhteistyössä. Pohjoismaiden hallitukset päättivät teettää sopimusta koskevan päätöksenteon pohjaksi oikeudellisen selvityksen. Selvityshenkilönä toimineen Åbo Akademian professori Elina Pirjatanniemen valmisteleva työ valmistui vuodenvaihteessa.

Olen iloinen, että pohjoismainen yhteistyö jatkui vuoden 2025 aikana aktiivisena eri sektoreilla kuten tämän vuosikertomuksen sivuilta voi lukea. Viime aikojen nopeasti muuttuvassa ja haastavassa toimintaympäristössä Pohjoismaiden yhtenäisyys on meille ensiarvoisen tärkeää. Tämä tavoite kiteytyi hyvin viime vuoden puheenjohtajuusohjelman tunnuksessa Pohjola 2025: yhtenäinen ja vahva.

Helsingissä 15. toukokuuta 2026

Anders Adlercreutz

Pohjoismaisesta yhteistyöstä vastaava opetusministeri

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
POLIITTISET SUUNTAVIIKAT JA ULKOASIA	5
Pääministereiden yhteistyö	5
Yhteistyöministeriöiden yhteistyö	7
Ulko- ja turvallisuus- sekä puolustuspoliittinen yhteistyö	8
Yhteistyö kehityskysymyksissä	10
Alueellinen yhteistyö	12
Profilointi- ja maakuvayhteistyö	15
SEKTORIYHTEISTYÖ	15
Kulttuuriyhteistyö	15
Koulutus- ja tutkimusyhteistyö	17
Ympäristö ja ilmasto	19
Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	21
Energiapolitiikka	23
Talous- ja finanssisektori	25
Maa- ja metsätalous sekä kalastus- ja elintarvikesektori	26
Sosiaali- ja terveyspolitiikka	29
Tasa-arvoyhteistyö	32
Työelämää koskeva yhteistyö	34
Digitalisaatio	36
MUU POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ	37
Rajaestetyö	37
Liikenne	40
Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat	41
Pakolaisten ja maahanmuuttaneiden kotoutumisen edistämiseen liittyvä yhteistyö	42
Siviilivalmiuden, varautumisen ja pelastustoimen yhteistyö	42
Huoltovarmuusyhteistyö	43
Yhteistyö saamelaisasioissa	44
Lapsi- ja nuorisoyhteistyö	44
Ruotsin kielen edistäminen	48
LIITTEET	50
Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti vuonna 2025	50
Pohjoismaiset kokoukset, seminaarit ja konferenssit vuonna 2025	51

POLIITTISET SUUNTAVIIVAT JA ULKOASIAT

Pääministereiden yhteistyö

Pohjoismaiden pääministerit ja itsehallintoalueiden johtajat tapasivat Suomen ja Ahvenanmaan Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuusvuoden aikana kahdesti: kesäkokouksessa toukokuussa Paimiossa ja Turussa sekä syksyllä Tukholmassa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä. Molemmissa tapaamisissa keskeisinä teemoina olivat Pohjolan kokonaisturvallisuuden ja resilienssin edistäminen sekä kilpailukyky.

Pohjoismaiden pääministerit ja itsehallintoalueiden johtajat sekä Saksan liittokansleri Friedrich Merz

Kuva: Lauri Heikkinen / Valtioneuvoston kanslia

Pääministerien kesäkokous järjestettiin Paimiossa ja Turussa 26.5.2025. Kutsuvieraana oli Saksan liittokansleri Friedrich Merz. Pohjoismaiden pääministerien kokouksen pääteemaksi Suomi ja Ahvenanmaa olivat nostaneet yhteiskunnallisen kriisivarautumisen ja resilienssin. Elinkeinoelämän ja elinkeinoelämän keskusliittojen edustajien tapaamisosuudessa agendalla oli yritysten rooli varautumisessa ja huoltovarmuudessa sekä Pohjolan kilpailukykyyn vahvistaminen, etenkin fokuksena EU:n sääntelyn yksinkertaistaminen. Pohjoismaiset pääministerit hyväksyivät kaksi julkilausumaa, toinen kokonaisturvallisuudesta <https://valtioneuvosto.fi/en/-/joint-statement-by-the-nordic-prime-ministers-and-heads-of-government-on-cooperation-for-enhanced-crisis-preparedness-and-resilience-the-nordics-united-and-strong> ja toinen kvanttiteknologiasta <https://valtioneuvosto.fi/en/-/joint-statement-by-the-nordic-prime-ministers-and-heads-of-government-on-quantum-technologies-laying-the-foundation-for-future-nordic-advancements-1>

Pohjoismaiden pääministerit ja itsehallintoalueiden johtajat Paimiossa

Kuva: Lauri Heikkinen / VNK

Pääministerien ja Saksan liittokanslerin illallisen agendalla olivat ajankohtaiset ulko- ja turvallisuuspoliittiset kysymykset. Tämä oli liittokansleri Merzin ensimmäinen tapaaminen Pohjoismaiden pääministerien kanssa.

Pohjoismaiden neuvoston 77. istunnossa Tukholmassa 27-30.10.2025 Pohjoismaiden hallitusten osallistumista johti pääministeri Petteri Orpo ja Suomi Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajanaan. Istunnon huippukokoussegmentin teemana oli 'Pohjoismainen yhteenkuuluvuus ja pohjoismainen arjen hyöty'. Istunnon pääpuhujavieraana oli Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Huippukokouksen puheenvuoroissa ja keskustelussa nousivat vahvasti esiin mm. puolustus- ja varautumisyhteistyön sekä resilienssin kehittäminen ja pohjoismaisen yhteiskunnan perustana olevan luottamuksen vaaliminen. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta korostettiin Pohjoismaiden vahvan tuen jatkamista Ukrainalle.

Istunnon yhteydessä pääministereillä oli myös tapaaminen omassa ministeripiirissä. Tapaamisessa agendalla oli johdonmukaisesti kesäkokouksen pohjalta varautumisteeman jatkoaskelia: pääministerien keskustelu elinkeinoelämän työstä toimitusketjujen resilienssin vahvistamiseksi. Pohjoismaiden pääministerien ja komission puheenjohtaja von der Leyenin tapaamisessa aiheina olivat Euroopan turvallisuus, Ukrainan tukeminen ja kilpailukyky.

Pääministeri Orpo ja Ahvenanmaan maakunnan maakuntaneuvos Sjögren tapasivat myös ministerineuvoston puheenjohtajanaan ominaisuudessa Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston pohjoismaisen yhteistyön ajankohtaisista aiheista.

Pääministeri Orpon Pohjoismaiden neuvoston istunnossa syksyllä 2023 tekemä aloite pohjoismaisesta huoltovarmuusverkostosta eteni puheenjohtajuusvuonna ja verkoston ensimmäiset käytännön hankkeet ovat lähteneet liikkeelle.

Yli 40 kansainvälistä ilmastotutkijaa osoitti Pohjoismaiden pääministereille avoimen kirjeen kiinnittääkseen huomiota Pohjois-Atlantin merivirtojen (AMOC) muutoksiin liittyviin riskeihin. Tähän vastattiin toteuttamalla Pohjoismaiden ministerineuvoston arktisella rahoituksella Nordic Tipping Point Week -seminaarikokonaisuus lokakuussa 2025. Hanke paneutui todennäköisyyksien sijaan varautumiseen ja teki keikahtamispisteen jatkotyötä hyödyttäviä suosituksia.

Yhteistyöministereiden yhteistyö

Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskauden ohjelmaa toteutettiin vuoden aikana onnistuneesti laajassa yhteistyössä mm. valtioneuvoston kanslian, ministeriöiden ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kanssa. Puheenjohtajuuteen liittyvä yhteistyö oli tiivistä myös muiden Pohjoismaiden ja lukuisten eri sidosryhmien sekä ministerineuvoston sihteeristön kanssa. Kansallisesti puheenjohtajuuskautta koordinoi pohjoismaisesta yhteistyöstä vastaavan ministerin alaisuudessa Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristö (PYS) ulkoministeriössä. Puheenjohtajuusohjelman painopistealueet yhteiskuntaturvallisuus sekä lapset ja nuoret näkyivät yhteistyöministereiden toiminnassa vuoden aikana.

Pohjoismaiden yhteistyöministerit kokoontuivat Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskaudella kuudesti. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa Kööpenhaminassa 26. helmikuuta teemana oli lapsia ja nuoria koskeva pohjoismainen yhteistyö puheenjohtajuusohjelman yhtenä painopisteenä. Kokouksen yhteydessä järjestetylle työlounaalle oli kutsuttu vieraspuhujaksi Suomen lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarinen.

Suomen ja Ahvenanmaan yhteistyöministerit Anders Adlercreutz sekä Annika Hambrudd isännöivät yhteistyöministereiden kesäkokouksen Helsingissä 10.–11. kesäkuuta. Kokouksen teemana oli puheenjohtajuuskauden prioriteettina ollut yhteiskuntaturvallisuus, mukaan lukien varautuminen ja resilienssi. Yhteistyöministerit käsitelivät kokouksessa varautumisyhteistyön kehittämistä pääministereiden toukokuussa antaman julkilausuman pohjalta. Varautumisteema oli esillä myös useimmissa muissa vuoden aikana järjestetyissä yhteistyöministereiden kokouksissa ja virkatasolla pohjoismaisessa yhteistyökomiteassa (NSK).

Maarianhaminassa 11. syyskuuta järjestetyn yhteistyöministereiden kokouksen asialistalla olivat mm. rajaestetyön prioriteettiteemaksi nostettu digitaalinen liikkuvuus, varautuminen ja Sitran toteuttama demokratiahanke. Ulkoministeriö ja Ahvenanmaan maakunnan hallitus järjestivät ministerikokouksen yhteydessä lisäksi 12.9 seminaarin pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta.

Pohjoismaiden yhteistyöministereiden kokous Maarianhaminassa

Kuva: Hülly Tokur

Pohjoismaiden neuvoston istuntoviikon yhteydessä Tukholmassa järjestettiin yhteistyöministereiden kokous 27. lokakuuta Nordregion tiloissa. Kokoukseen oli kutsuttu vieraisiksi Norden-yhdistysten edustajia, joiden kanssa ministereillä oli mahdollisuus dialogiin.

Vuoden aikana toteutettiin lisäksi etäyhteydellä kaksi ylimääräistä ministerikokousta. Yhteistyöministereiden etäkokouksen agendalla 4. huhtikuuta oli Helsingin sopimuksen mahdolliseen päivittämiseen liittyvän selvityshenkilön nimeäminen. Suomen ja Ahvenanmaan esityksen pohjalta yhteistyöministerit nimesivät selvityshenkilöksi Åbo Akademin professori Elina Pirjatanniemen laatimaan vuoden loppuun mennessä selvitys Helsingin sopimuksen mahdolliseen päivittämiseen liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä. Yhteistyöministereiden etäkokouksessa 1. joulukuuta professori Pirjatanniemi antoi ministereille välikatsauksen selvitystyön etenemisestä.

Ulko- ja turvallisuus- sekä puolustuspoliittinen yhteistyö

Pohjoismaat ovat Suomen lähimmät kansainväliset kumppanit. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon ovat vahvistaneet pohjoismaista ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä. Pohjoismaita yhdistää yhteinen arvopohja, johon kuuluvat ihmisoikeudet, oikeusvaltio, demokratia, rauha, vapaus, suvaitsevaisuus ja tasa-arvo. Suomen suhteet muihin Pohjoismaihin ovat tiiviit kaikilla tasoilla, ja yhteistyötä tehdään myös diplomaattisten edustustojen välillä niin sisällöissä, hankkeissa kuin tilaratkaisuissakin. YK:ssa pohjoismainen yhteistyö näkyy erityisen vahvasti esimerkiksi ilmasto- ja tasa-arvokysymyksissä.

Suomi toimi vuonna 2025 Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön (N5) puheenjohtajana. Suomen jälkeen puheenjohtajana jatkaa Tanska vuonna 2026.

Suomen N5-puheenjohtajuuskauden prioriteetit v. 2025 olivat lähialueen turvallisuustilanne ja Ukrainan tukeminen; maailmanlaajuinen vaikuttamistyö (global outreach), sisältäen multilateraalisen järjestelmän tukemisen sekä pohjoismaisen yhteistyön lisäämisen konkreettisin keinoin. Puheenjohtajuuden kattoteema oli geotalous, jolla on yhtymäkohtia kaikkiin edellä mainittuihin painopisteisiin esim. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, vapaakaupan edistäminen transatlanttisesti sekä Pohjoismaiden globaalit yhteydet ml. Afrikkaan.

Kaikkia asetettuja tavoitteita seurattiin eri tasoilla. Erityisesti lähialueen turvallisuustilanne ja Ukrainan tuki leikkasi koko puheenjohtajakauden läpi. Geotaloutta käsiteltiin eri muodoissaan jokaisessa kokouksessa. Prioriteetit toimivat inspiraationa kokousagendoille.

N5-ulkoministeritapaamisia pidettiin useita; virtuaalikokous helmikuussa, varsinainen N5-ulkoministerikokous Nuuksiossa elokuussa, ja ulkoministeritapaaminen lokakuussa PN-istuntoviikolla Tukholmassa (sisältäen myös yhteistapaamisen Uuden-Seelannin kanssa). Nuuksion ja Tukholman kokouksien yhteydessä annettiin yhteinen julkilausuma. N5-formaatti herättää kiinnostusta myös muissa maissa. Etyjin ministerikokouksen yhteydessä 4.12. Wienissä järjestettiin lisäksi N5-C5-kokous Keski-Aasian maiden kanssa ja YK:n yleiskokouksen korkean tason viikolla N5-kokous CARICOM-maiden kanssa.

Suomi toimi vuonna 2025 pohjoismaisen puolustusyhteistyön, Nordefcon (Nordic Defence Cooperation), puheenjohtajana. Puheenjohtajuus kiertää vuosittain neljän Pohjoismaan kesken (pl. Islanti).

Viime vuosina puolustusyhteistyötä Pohjoismaiden välillä on syvennetty merkittävästi. Naton jäsenenä kaikki Pohjoismaat ovat sitoutuneet toistensa puolustamiseen. Suomen ja Ruotsin jäsenyyden seurauksena Natolla on nyt vahva ja yhtenäinen alue pohjoisessa, mikä vahvistaa liittokunnan pelotetta ja puolustusta. Tämä heijastuu Nordefcon tavoitteisiin, suunnitteluun, käytännön toimintaan ja yhteistoimintakyvyn kehittämiseen.

Nordefcon perustamisasiakirjan päivittäminen

Suomen puheenjohtajakaudella Nordefcon uudistaminen saatiin päätökseen Nordefcon perustamisasiakirjan (Memorandum of Understanding on Nordic Defence Cooperation, Nordefco MoU) päivityksen myötä. Pohjoismaiden puolustusministerit allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan toukokuussa Rovaniemellä. Asiakirja määrittelee yhteistyön päämäärän ja tavoitteet, rakenteen sekä pääperiaatteet.

Visio 2030:n toimeenpano ja yhteistoimintakyvyn kehittäminen

Suomen puheenjohtajakauden keskeinen painopiste oli puolustusministereiden keväällä 2024 allekirjoittaman visioasiakirjan toimeenpaneminen. Visio asettaa Nordefco-yhteistyölle pitkän aikavälin poliittiset suuntaviivat vuoteen 2030 asti. Vision päätavoite on, että maiden puolustusvoimat kykenevät omana ryhmänään ja yhdessä muiden liittolaisten kanssa toteuttamaan yhteisoperaatioita kaikissa tilanteissa.

Puolustusmateriaaliyhteistyö

Puolustusmateriaaliyhteistyössä jatkettiin Suomen puheenjohtajakaudella sotilaallisen huoltovarmuuden edistämistä keskittyen erityisesti ammustuotannon teollisen kapasiteetin vahvistamiseen sekä

strategisten kumppanuussopimusten eteenpäin viemiseen. Pohjoismaisessa puolustusmateriaaliyhteistyössä on tehty niin kutsuttua strategista kartoitusta (strategic screening), jonka pohjalta pyritään valitsemaan konkreettisia yhteishankintamahdollisuuksiin johtavia yhteistyöalueita.

Tukeutuminen ja logistiikka

Sotilaallisen liikkuvuuden kehittäminen on keskeinen osa yhteisen pelotteen ja puolustuksen mahdollistamista. Yhteistyötä on tiivistetty marraskuusta 2024 lähtien, kun Pohjoismaat allekirjoittivat aiesopimuksen yhdenmukaistettujen sotilaallisten liikennekäytävien muodostamiseksi. Suomen puheenjohtajakauden aikana Pohjoismaat jatkoivat hyvin alkanutta ja tehokasta yhteistyötä sotilaallisen liikkuvuuden kehittämiseksi.

Suorituskyky-yhteistyö

Pohjoismaat ovat tehneet aktiivista yhteistyötä Naton suorituskykytavoitteisiin liittyen ja tämä työ jatkuu vuoden aikana. Lisäksi suorituskyky-yhteistyössä kartoitettiin ensimmäistä kertaa mahdollisuuksia yhteisiin EU PRY-projekteihin (pysyvä rakenteellinen yhteistyö).

Lisäksi Pohjoismaiden tuki Ukrainalle oli vuoden aikana keskeinen aihe Nordefco-yhteistyössä. Pohjoismaat koordinoivat aktiivisesti tukitoimiaan ja pyrkivät löytämään yhteistyömahdollisuuksia tuen tehostamiseksi.

Vuonna 2026 on Norjan vuoro toimia Nordefcon puheenjohtajana.

Yhteistyö kehityskysymyksissä

Yhteydenpito muiden pohjoismaiden kanssa kehityspolitiikkaan liittyvissä asioissa oli tiivistä. Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio isännöi Pohjoismaiden kehitysministerien kokouksen Königstedtin kartanossa Vantaalla syyskuussa 2025. Kokouksen asialistalla oli YK:n kokonaisvaltainen reformi UN80, kansainvälisen kehitysrahoituksen tulevaisuus, Ukrainan jälleenrakennus ja Gazan humanitaarinen tilanne. Tämän lisäksi pohjoismaiset kehityspolitiikasta vastaavat osastopäälliköt tapasivat joulukuussa 2025 Helsingissä.

Pohjoismaat tekivät läheistä yhteistyötä muun muassa YK:n kehitysjärjestelmään liittyvissä asioissa. Vuonna 2025 Pohjoismaat tiivistivät yhteistyötään UN80-uudistusprosessin osalta niin koordinaatiossa kuin myös kantojen muodostamisessa. Uudistusprosessin tueksi laadittiin lisäksi yhteisiä kirjeitä, joissa painotettiin Pohjoismaille tärkeitä prioriteetteja. Koordinaatiota vahvistettiin erityisesti YK:n kehitysjärjestelmän vaikuttavuutta, maatason tuloksellisuutta ja YK:n normatiivista roolia koskevilla kysymyksillä. Yhteispohjoismaisia puheenvuoroja ja kannanottoja tehtiin esimerkiksi YK-järjestöjen johtokuntakokouksiin. Vuonna 2025 Pohjoismaat työskentelivät yhdessä mm. sukupuolten tasa-arvon sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistämiseksi YK:n neuvotteluprosesseissa ja korkean tason keskusteluissa. Näistä merkittäviä esimerkkejä olivat mm. YK:n väestö- ja kehystoimikunnan ja naisten asemaa käsittelevä toimikunnan työ. Vuonna 2025 Pohjoismaat tiivistivät yhteistyötään eri tasoilla Pohjoismaiden ministerineuvoston lanseeraaman Pushing Progress -prosessin myötä.

Suomi osallistui joka toinen vuosi järjestettävään pohjoismaiseen YK:n hankintaseminaariin 10.–11. kesäkuuta 2025 Kööpenhaminassa. Tapahtuma tarjoaa pohjoismaisille yrityksille ainutlaatuisen

tilaisuuden olla suorassa vuorovaikutuksessa YK:n hankinta-asiantuntijoiden kanssa ja saada arvokasta tietoa YK:n hankintaprosesseista.

Pohjoismainen yhteistyö kehityspankeissa

Pohjoismaat toimivat samassa äänestysryhmässä Maailmanpankissa sekä alueellisissa kehityspankeissa (Afrikan kehityspankki, Aasian kehityspankki, Latinalaisen Amerikan kehityspankki). Näiden pankkien äänestysryhmissä, joissa on mukana myös muita maita, pohjoismainen yhteistyö kannanmuodostuksessa ja tiedonvaihdossa on laajaa ja säännöllistä. Pohjoismaat vaikuttavat työssään mm. sukupuolten välisen tasa-arvon ja ilmastotyön huomioimiseen kehitysrahoituslaitosten toiminnassa.

Pohjoismainen yhteistyö ilmasto- ja ympäristöasioissa

Pohjoismaiden ja YK:n ympäristöohjelma UNEP:n säännölliset konsultaatiot järjestettiin toukokuussa 2025 Kööpenhaminassa, ja niitä koordinoi Pohjoismaista rotaatiovuorossa ollut Tanska. Keskusteluissa käytiin läpi multilateralismin haasteita vuoden 2025 ympäristöneuvotteluiden valossa, valmistautumista seitsemänteen YK:n ympäristökokoukseen sekä Pohjoismaiden prioriteetteja UNEP:ssä valmistelussa olevaan uuteen työohjelmaan ja keskipitkän tähtäimen strategiaan. Pohjoismaat koordinoivat kantojaan ennen Maailman ympäristörahoitusta GEF:n johtokuntakokouksia sekä ennen rahaston 9. lisärahoituskauden neuvottelukokouksia.

Pohjoismaiden kehitysrahasto (Nordic Development Fund) tukee ilmastotoimia kehittyvissä maissa. NDF:n toiminnan päätavoite on kehittyvien maiden tukeminen ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Keväällä 2025 rahaston johtokunnan puheenjohtajana toimi Ruotsi, kiertävän puheenjohtajuuden siirtyessä Tanskalle alkukesästä 2025. Johtokunta hyväksyi vuonna 2025 uuden strategian, joka kattaa vuodet 2026–2030.

Suomi jakaa Menetyksiin ja vahinkoihin vastaavan rahaston (Fund for responding to Loss and Damage, FRLD) johtokuntapaikan yhdessä Tanskan ja Ruotsin kanssa. Johtokuntaedustajuus siirtyi Tanskalta Suomelle vuonna 2025 pohjoismaiden keskinäisen rotaation mukaisesti. Pohjoismaiden kehitysyhteistyöstä vastaavien virastojen ja ministeriöiden ympäristöneuvonantajista koostuva Nordic Environment and Development Network kokoontui maaliskuussa 2025 Kööpenhaminassa. Aiheina olivat mm. rahoitus, innovatiiviset ratkaisut sekä maatason yhteistyö. Ruotsia lukuun ottamatta kaikki muut pohjoismaat rahoittavat Systematic Observations Financing Facility-rahastoa (SOFF). Islannin, Norjan, Tanskan ja Suomen edustajat rahaston ohjausryhmässä pitävät tiiviisti yhteyttä ja koordinoivat kantojaan ennen ko. rahaston ohjausryhmän kokouksia.

Pohjoismainen yhteistyö humanitaarisessa avussa

Pohjoismaat jakavat keskenään tietoa ja tekevät yhteistyötä myös humanitaarisessa avussa. Humanitaarisen sektorin vakava rahoitustilanne ja humanitarian reset -uudistusprosessi olivat vahvasti myös pohjoismaisella agendalla vuonna 2025. Yhteiset viestit uudistukseen liittyen laadittiin toukokuussa 2025, tema oli N5 ministerikokouksen agendalla syyskuussa ja siihen keskityttiin myös Pohjoismaiden ja YK:n humanitaarisen avun koordinaatiotoimisto OCHA:n vuosittaisissa konsultaatioissa joulukuussa 2025 Pohjoismaista rotaatiovuorossa olleen Ruotsin johdolla. Yhteisiä puheenvuoroja laaditaan eri foorumeilla tilanteen mukaan ja eri järjestöjen työhön liittyen. Pohjoismaiset humanitaariset päälliköt tapaavat virtuaalisesti useita kertoja vuodessa ajankohtaisia kysymyksiä käsitellen ja koordinoiden. Erityisesti pohjoismainen koordinaatio ja yhteistyö Ukrainaa koskevissa humanitaarisissa asioissa on tiivistä ja se oli agendalla niin ministeritason, kuin kehityspoliittisten osastopäälliköiden kokouksessa loppuvuodesta. Myös Gazan osalta tehtiin vuonna 2025 yhteistä vaikuttamistyötä, ml. ministeritason julkilausuma Gazan humanitaarisesta tilanteesta joulukuussa (PM+CAN, UK, FR, JPN, CH). Gazan tilanne oli esillä myös syksyn N5-ministerikokouksessa.

Pohjoismainen yhteistyö kestävää kehitystä edistävissä työryhmissä

IMCA eli Investment Mobilization Collaboration Alliance on yhteistyöaloite, johon kuuluvat Tanska, Norja, Ruotsi, Suomi, Islanti, ja Nordic Development Fund NDF. Yhteistyön tavoitteena on löytää yhteisesti rahoitettavia kestävän kehityksen tavoitteita edistäviä hankkeita. Tähän mennessä yhteistyö on keskittynyt ilmastotoimiin. IMCAn strateginen ohjausryhmä kokoontuu virtuaalisesti noin 8–10 kertaa vuodessa. Lisäksi vuonna 2025 ryhmä tapasi kahden päivän ajan Tukholmassa. Tapaamisissa käsitellään käynnissä olevia yhteisiä hankkeita, sekä tulevaisuuden suunnitelmia. Työtason tapaamisten lisäksi IMCA on järjestänyt tilaisuuksia esimerkiksi COP-ilmastokonferenssissa ja Lontoon ilmastoviikon yhteydessä.

Pohjoismaista yhteistyötä varten on olemassa useita pohjoismaisia temaattisia kokoonpanoja. Näistä esimerkkeinä ovat verotus ja kehitys -tematiikka, YK:n apulaisasiantuntijatoiminnan yhteistyö sekä kehitysyhteistyön hallinnollisjuridisissa kysymyksissä (tilastollinen raportointi, juridiikka, taloushallinto ja riskienhallinta) useat epäviralliset pohjoismaiset ryhmät, jotka kokoontuvat säännöllisesti jakamaan tietoa ja kehittämään yhdessä toimintamalleja.

Alueellinen yhteistyö

Viro

Pohjoismaiden suurlähetystöt Tallinnassa jatkoivat vuonna 2025 tiivistä yhteistyötään aiempien vuosien tapaan. Lähetystöt järjestivät aktiivisesti yhteistapaamisia ja yhteisiä tilaisuuksia myös Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa.

Pohjoismaiden suurlähetystöt järjestivät kiertävästi isännöiden tapaamisia sekä suurlähettiläiden että kakkosvirkamiesten tasolla. Näihin tilaisuuksiin kutsuttiin hallituksen ja parlamentin jäseniä ja muita korkean tason vieraita yhteiskunnan eri sektoreilta keskustelemaan ajankohtaisista kysymyksistä. Tapaamisia järjestettiin aktiivisesti myös muilla tasoilla.

Pohjoismaiden ministerineuvoston Tallinnan toimipiste oli suurlähetystölle vuoden aikana monella tapaa tärkeä yhteistyökumppani. Keskeisenä yhteistyöhankeena on ollut ministerineuvoston merkittävällä summalla rahoittama projekti ”Estonian Youth vs Goliath: Promoting Gender Equality in the Digital Age”, joka jalkauttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota 2030. Hankkeessa tunnistetaan ja torjutaan vahingollisia sukupuolinormeja, kuten misogyniaa, ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa eritoten sosiaalisessa mediassa. Kohderyhmänä ovat nuoret, keinoina lyhytvideot, influencer-yhteistyö ja nuorten omat tarinat. Suomen suurlähetystö on hankkeessa pääyhteistyökumppani, ja mukana ovat myös Islannin, Norjan ja Tanskan edustustot. Hankkeen käytännön toteutuksesta vastaa paikallinen kumppani, tasa-arvotyön uranuurtaja President Kaljulaid Foundation. Hankkeesta viestittiin Pohjoismaiden edustustojen kanssa yhteisesti elokuussa järjestämällä demokratiatapahtuma Opinion Festivalilla yleisökeskustelussa ”Nuoret ja sukupuolittunut verkkoviha. Miten reagoidaan ja ennaltaehkäistään?”. Hanke päättyi helmikuussa 2026. Alustavien tulosten perusteella hanke vaikuttaa erittäin onnistuneelta ja sille suunnitellaan pohjoismaisten suurlähetystöjen ja Kaljulaidin säätiön kanssa jatkoa. Ajatuksena on viedä jatkohankkeella samoja viestejä laajemmalle yleisölle.

Pohjolan päivää Pohjoismaat juhlistivat yhteisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston Tallinnan toimipisteellä. Suomen suurlähettiläs avasi tilaisuuden puheenjohtajamaan ominaisuudessa ja esitteli Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskauden tavoitteita.

Latviassa pohjoismainen yhteistyö oli erityisen aktiivista Suomen puheenjohtajuusvuonna. Avajaistilaisuus järjestettiin suurlähetystössä yhdessä Pohjoismaiden ministerineuvoston Riian toimiston ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Keväällä pohjoismaisen yhteistyökomitean (NSK) kokous järjestettiin Latviassa ja komitea tutustui yhdessä ministerineuvoston pääsihteerin kanssa samalla Riian ja Daugavpilsin toimistoihin.

Kesällä järjestettiin perinteinen yhteispohjoismainen vastaanotto, johon osallistui satoja vieraita enimmäkseen Latvian kansalaisyhteiskunnasta ja eri viranomaisahoilta. Niin ikään vuosittaiseen tapaan Pohjoismaat olivat näkyvästi edustettuna LAMPA-demokratiafestivaaleilla. Pohjoismaiden teltassa järjestetyissä tilaisuuksissa vieraili runsaasti festivaalikävijöitä.

Pohjoismaiset päivät järjestettiin syksyllä Kuldīgan idyllisessä kaupungissa ja Unescon maailmanperintökohteessa. Suomen suurlähetystö vastasi puheenjohtajuusvuonna maakuntamatkan kulttuuriohjelmasta. Kansanmuusikko Päivi Hirvonen yhtyeineen viihdytti monisatapäistä yleisöä paljon kiitosta saaneessa konsertissa.

Yhteistyö pohjoismaisten kauppakamareiden ja suurlähetystöjen välillä oli vilkasta, yhteisiä tilaisuuksia järjestettiin vuoden mittaan useita.

Pohjoismainen yhteistyö toimii **Liettuassa** erinomaisesti ja on erittäin aktiivista. Viime vuosina yhteistyö on monilta osin laajentunut NB-muotoon, joka kattaa myös Baltian maat. NB-kokoonpano onkin vakiintunut Liettuassa keskeisimmäksi viiteryhmäksi, ja suurlähetystöjen välinen yhteydenpito on tiivistä. Pohjoismaisten ja balttilaisten suurlähetystöjen lisäksi tärkeä yhteistyökumppani Liettuassa on Pohjoismaiden ministerineuvoston Vilnan toimisto. Tämä oli erityisen huomionarvoista vuonna 2025, kun Suomella oli ministerineuvoston puheenjohtajuus. Tässä roolissa lähetystö järjesti yhteistyössä ministerineuvoston toimiston kanssa paneelikeskustelun ja vastaanoton Pohjolan päivänä sekä vastaanoton myöhemmin lapsioikeusasioita käsittelevän konferenssin yhteydessä.

Pohjoismaiden ja NB-ryhmän kesken tehdään monipuolista yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja tapaamisten järjestämisessä niin politiikkaan, kulttuuriin, liike-elämään, ihmisoikeuksiin kuin valmiuskysymyksiinkin liittyvissä teemoissa. Vuoden 2025 merkittävin yhteistapahtuma oli pohjoismainen kansallispäivien vastaanotto, jossa kaikki viisi Pohjoismaata juhlistivat kansallispäiviään samanaikaisesti. Tapahtuma korvasi kunkin maan oman kansallispäivän vastaanoton. Tämän lisäksi pohjoismaiset lähetystöt yhdistivät voimansa ja järjestivät mm. muotoiluun keskittyvän Nordic Design seminaarin sekä paneelikeskusteluja paikallisella Butent-demokratiafestivaalilla. Baltic Pride -kulkueeseen osallistuttiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa yhteisellä Pride-rekalla.

Pohjoismaisessa ja NB-kokoonpanossa järjestetään myös säännöllisiä tapaamisia liettualaisten ministereiden, virkamiesten ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Lisäksi Vilnassa toimivat pohjoismaiset ja balttilaiset kauppakamarit tekevät tiivistä yhteistyötä sekä keskenään että suurlähetystöjen kanssa.

Arktinen yhteistyö

Suomen puheenjohtajuuskausi heijastui arktiseen yhteistyöhön. Suomen esityksestä Pohjoismaiden ministerineuvoston arktisen ohjelman strategiseksi hankkeeksi valittiin Ilmatieteen laitoksen sekä Helsingin ja Lapin yliopistojen yhteishanke, joka paneutui ilmastomuutoksen keikahduspisteisiin. Keskiössä olivat Pohjois-Atlantin merivirtojen mahdolliset muutokset (AMOC) ja niihin varautuminen. Hanke kiinnittyi Suomen puheenjohtajakauden toiseen pääteemaan, resilienssiin, ja vastasi yli 40 ilmastotutkijan

Pohjoismaiden pääministereille lokakuussa 2024 ilmaisemaan huoleen AMOC-ilmiön riskeistä pohjoisessa Euroopassa.

Nordic Tipping Week -hanke kokosi ilmastotutkijoita Pohjoismaista ja muualta Euroopasta lokakuussa 2025 kolmipäiväiseen tutkijaseminaariin Helsinkiin. Tutkijaseminaarin rinnalla paneuduttiin paikallisiin vaikutuksiin ja varautumiseen kaksipäiväisessä työpajassa Rovaniemellä. Kysyttiin, miten yhteiskunta pystyy yhtä aikaa varautumaan sekä ilmaston jatkuvaan lämpenemiseen että sen mahdolliseen kylmenemiseen. Hankkeen keskeinen havainto oli, että ilmastoriskit ja niiden pitkäaikaisuus huomioidaan Suomessa heikommin kuin lyhyemmän aikavälin geopoliittiset riskit. Hankkeen loppuraportti kannustaakin vahvistamaan ilmastoriskien seurantaa Euroopan tasolla. Tanska suunnittelee uraa uurtaneelle hankkeelle jatkoa omalla puheenjohtajakaudellaan.

Suomalaistoimijoiden osallisuus Pohjoismaisen ministerineuvoston arktisen ohjelman rahoituksesta oli vuonna 2025 kaikkiaan aiempia vuosia vahvempi. Yleisellä hakukierroksella tukea myönnettiin yhteensä 1,2 miljoonan euron edestä 21 hankkeeseen. Suomalaishakemuksista tukea sai viisi, niiden toteuttajina Lapin yliopisto, Oulun yliopisto ja Ilmatieteen laitos. Suomalaisosallisuutta oli lisäksi useassa muussa tukea saaneessa pohjoismaisessa hankkeessa.

Pohjoismainen yhteistyö ja koordinaatio jatkui edellisvuosien tapaan tiiviinä **Arktisen neuvoston** puitteissa. Norja luovutti toukokuussa 2025 Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden Tanskan kuningaskunnalle. Norja onnistui päätavoitteessaan huolehtia Arktisen neuvoston jatkuvuudesta geopoliittisesti vaikeassa tilanteessa. Uusi puheenjohtajamaa järjesti kautensa aluksi konsultaatiot ensimmäistä kertaa maaryhmittäin, pohjoismaiset konsultaatiot pidettiin Etelä-Grönlannin Qaqortoqissa syyskuussa.

Tanskan jälkeen Arktisen neuvoston puheenjohtajuus siirtyy keväällä 2027 Ruotsille. Pohjoismaisten puheenjohtajuuksien kuuden vuoden jatkumo vahvistaa Pohjoismaiden tärkeänä pitämää nuorten osallisuutta. Pohjoismaat korostavat myös alkuperäiskansojen osallisuutta ja arktisen alueen väestön omistajuutta alueen hallinnassa ja kestävässä tulevaisuudessa.

Kertomusvuoden merkittävimpiä pohjoismaisia arktisia tapahtumia olivat Tromssassa tammikuussa järjestetty Arctic Frontiers, Rovaniemellä toukokuussa pidetty Arctic Spirit, EU:n arktinen foorumi kesäkuussa Kittilässä, Osakan maailmannäyttelyn pohjoismainen arktinen teemapäivä sekä Arctic Circle Assembly Reykjavikissa lokakuussa. (EU:n arktisessa foorumissa valtioneuvostoa edusti Eurooppa-ministeri Joakim Strand, Osakan maailmannäyttelyn arktiseen teemapäivään osallistui pohjoismaisen yhteistyön ministeri Anders Adlercreutz ja Reykjavikin Arctic Circle Assemblyyn ulkoministeri Elina Valtonen.)

Barents-yhteistyö

Suomi päätti marraskuussa 2024 erota Barentsin euroarktisesta neuvostosta. Ero tuli voimaan vuoden 2026 alussa. Tiivis yhteistyö pohjoisilla alueilla jatkuu muilla foorumeilla, kuten Pohjoismaiden ministerineuvostossa ja Arktisessa neuvostossa. Suomen kansallista Pohjoisen Suomen ohjelmaa toteutetaan mm. tiivistämällä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa. Ohjelman toimeenpanossa korostuu elinkeinoelämän, kaupunkien, alueiden, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä valtion yhteistoiminta.

Profilointi- ja maakuvayhteistyö

Pohjoismaista profilointiprojektia uudistettiin vuonna 2025. Uudistus vapautti sekä taloudellisia että henkilöstöresursseja ja mahdollisti toiminnan suuntaamisen entistä vaikuttavampiin kokonaisuuksiin. Avoimien hakujen kautta toteutetun ulkopuolisten toimijoiden tukemisen sijaan ohjelmassa keskityttiin kehittämään kohdennettuja profilointi- ja viestintätyökaluja suurlähetystöverkoston ja muiden keskeisten sidosryhmien tarpeisiin.

Pohjoismaiden ministerineuvoston toimeksiannosta toteutettiin laaja toimintaympäristöanalyysi, joka syvensi ymmärrystä pohjoismaisen brändin vahvuuksista ja kehittämiskohteista sekä kansainvälisten kohderyhmien odotuksista ja tarpeista. Analyysin rinnalla kehitettiin tarvelähtöinen työkalupakki, joka perustuu suurlähetystöiltä digitaalisen kyselyn avulla kerättyyn palautteeseen. Työkalupakin tavoitteena on tarjota helposti hyödynnettäviä välineitä Pohjolan profilointiin paikallisilla markkinoilla eri puolilla maailmaa. Kokonaisuuteen kuuluu muun muassa tilauksesta tuotettava näyttely (Traces of North), mahdollisuus tilata maksuton coffee table -kirja (Traces of North) sekä muuta visuaalista ja graafista materiaalia. Työkalupakkia päivitetään jatkuvasti, ja se on jo laajasti suurlähetystöjen aktiivisessa käytössä.

Vuoden keskeisinä painopistealueina profilointiohjelma vahvisti yhteistä pohjoismaista näkyvyyttä ja yhtenäistä ääntä Japanin EXPOssa sekä COP30-kokouksessa Brasiliassa. Näihin tapahtumiin liittyen tuotettiin myös monipuolisia viestintäsivaltöjä, joiden avulla tavoitettiin kohderyhmiä, jotka eivät olleet fyysisesti läsnä tapahtumissa.

SEKTORIYHTEISTYÖ

Kulttuuriyhteistyö

Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuusvuoden aikana myös kulttuurisektorilla kiinnitettiin huomiota yhteiskuntaturvallisuuteen sekä kriiseihin varautumiseen ja resilienssin vahvistamiseen. Toisena keskeisenä tavoitteena oli edistää lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämistä Pohjolassa. Ohjelmassa korostettiin Pohjoismaiden välistä kulttuuriyhteistyötä sekä kulttuurista moninaisuutta, inklusiivisuutta ja tasa-arvoa.

Suomi ja Ahvenanmaa järjestivät vuoden aikana yhteensä seitsemän kokousta ja viisi tapahtumaa.

Kulttuuriministerineuvosto (MR-K) kokoontui toukokuussa Helsingissä. Kokouksen yhteydessä järjestettiin epävirallinen Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Ukrainan kulttuuriministereiden kokous. Ministerit keskustelivat kulttuuriperinnön suojelusta ja yhteistyöstä kriisi- tai sotatilanteessa osana valmiustyötä ja resilienssiä. Kokouksen yhteydessä Pohjoismaiden ja Baltian maiden ministerit julkaisivat yhteisen julkilausuman, jossa tuomitaan Venäjän hyökkäys Ukrainaan. [Nordic-Baltic ministerial declaration on the role of culture and cultural heritage for democratic and resilient societies | Nordisk Samarbejde](#)

Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Ukrainan kulttuuriministerit sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteeri Kuva: Katarina Koch

Toinen kulttuuriministerineuvoston kokous järjestettiin Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä Tukholmassa. Kokousta edeltävänä päivänä jaettiin Pohjoismaiden neuvoston palkinnot: neljä kulttuuripalkintoa ja yksi ympäristöpalkinto. Tällä kertaa suomalaisia ei ollut palkittujen joukossa. MR-K keskusteli myös Pohjoismaiden neuvoston osaaminen- ja kulttuurivaliokunnan kanssa pohjoismaisen televisio- ja elokuvateollisuuden asemasta.

Kulttuurivirkamieskomitealla (ÄK-K) oli vuoden aikana neljä kokousta, joista kaksi pidettiin etäyhteyksin. Syyskuussa ÄK-K kokoontui Ahvenanmaan johdolla Maarianhaminassa. Pääsimme tutustumaan myös Bomarsundin uuteen vierailijakeskukseen ja Anni Blomqvistin kotimuseoon.

Pohjoismainen kieliseminaari järjestettiin huhtikuussa Hanasaaren ruotsalais-suomalaisessa kulttuurikeskuksessa yhteistyössä koulutus- ja tutkimusministerineuvoston kanssa. Seminaarin aikana pureuduttiin pohjoismaiseen kielipoliittiseen julistukseen ja käsiteltiin digitalisaatiota kielten opetuksessa sekä sitä, miten Pohjoismaiden pieniä kieliä voidaan tukea kieliteknologian avulla. Seminaariin osallistui 126 henkilöä ja sitä pystyi seuraamaan myös verkossa.

Kesäkuussa Pohjoismainen kulttuurifoorumi tarjosi pohjoismaisille kulttuurialan toimijoille yhteisen keskusteluareenan ajankohtaisista kulttuuripoliittisista kysymyksistä. Kulttuurifoorumin keskeisenä teemana oli kulttuurin rooli osana resilienssiä, kriisivalmiutta ja yhteiskunnan turvallisuutta. Keskustelua käytiin taiteen ja kulttuurin yhteiskunnallisesta roolista ja itseisarvosta. Kaksipäiväiseen tapahtumaan Suomenlinnassa osallistui 136 henkilöä.

Konferenssi medialukutaidosta ja demokratiakasvatuksesta järjestettiin Helsingissä syyskuussa yhteistyössä koulutus- ja tutkimusministerineuvoston sekä OKM:n nuorisopolitiikan osaston kanssa.

Kulttuurinen moninaisuus ja inklusiivisuus pohjoismaisessa kulttuuriyhteistyössä -seminaari pidettiin lokakuussa Oulussa. Seminaarissa keskityttiin erityisesti kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen ja edistämiseen sekä eri yhteisöjen kohtaamiin haasteisiin. Kaksipäiväiseen tapahtumaan osallistui 130 henkilöä.

Lokakuussa kokoonnuttiin Ahvenanmaan johdolla Maarianhaminassa Borderless Responsibility. International Cooperation Against Illicit Trade and Destruction of Cultural Heritage -konferenssiin. Kutsuseminaariin osallistui 50 asiantuntijaa Pohjoismaiden lisäksi Baltiasta ja Unescon päämajasta.

Lisäksi kulttuurin virkamieskomitea rahoitti seuraavia hankkeita: UNESCO Mondiacult 2025 side event: Access to Culture for Crisis-Resilient Development -seminaari Barcelonassa lokakuun alussa sekä pilottihanke Nordiskt-baltiskt krisberedskapsprogram, kulttuuriperintöalan valmiusvalmennusohjelma (2025–2026), jota hallinnoi Hanaholmenin ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus. Koulutukseen osallistuu kaksi kulttuuriperinnön asiantuntijaa kustakin maasta.

Koulutus- ja tutkimusyhteistyö

Yhteiskuva koulutus- ja tutkimusministerineuvoston kokouksesta yhdessä ministerineuvoston pääsihteerin kanssa Kuva: Katarina Koch

Pohjoismaiden koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) Helsingissä 6.5.2025 pidetyn kokouksen teemoina olivat perusopetuksen oppimistulosten nostaminen sekä tekoälyn vaikutukset osaamistarpeisiin korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa. Perusopetusta koskeva teemakeskustelu käsitteli koulutuksellisen tasa-arvon tukemista, työskentelyrauhaa ja oppimista tukevan oppimisympäristön vahvistamista. Ministerit tekivät periaatepäätöksen koulutuksenarvioinnin yhteistyöhankkeesta vuosille 2025–2027. Ministereiden toinen teemakeskustelu keskittyi siihen, mitä keinoja meillä on yhteispohjoismaisesti vastata tekoälyn nopean kehityksen aikaansaamiin tutkimus-, koulutus- ja osaamistarpeisiin sekä varmistaa, että Pohjoismaat toimivat tekoälykehityksessä proaktiivisesti eivätkä vain reagoi sen tuomiin muutostarpeisiin.

Koulutus- ja tutkimusjärjestelmä on keskeinen osa yhteiskuntiemme henkistä kriisinkestävyyttä. Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuusvuoden pääteemoihin liittyen järjestettiin medialukutaidon ja demokratiakasvatuksen konferenssi Helsingin keskustakirjasto Oodissa. Konferenssissa käsiteltiin medialukutaidon ja kansalaistaitojen edistämistä elinikäisenä oppimisprosessina sekä medialukutaidon ja demokratiakasvatuksen merkitystä aktiivisen yhteiskunnallisen osallistumisen tukemisessa, ja disinformaation ja harhaanjohtavan tiedon torjunnassa. Konferenssin puheenvuoroissa nostettiin myös sitä, miten pystyisimme vahvistamaan keskinäistä kunnioitusta vaalivaa yhteiskunnallista vuoropuhelua. Konferenssissa esiteltiin medialukutaidon yhteispohjoismaisen pilottihankkeen alustavia tuloksia sekä pohjoismaisten nuorisovaltuustojen toimintaa ja yhteistyötä. Helsingin Oodi-kirjastoon saapui 150 henkilöä.

Muita keskeisiä puheenjohtajuusvuoden tapahtumia olivat pohjoismainen kieliseminaari digitalisaation ja tekoälyn kehityksen vaikutuksista pohjoismaisiin kieliimme, pohjoismainen seminaari osallisuuden ja kielenkehityksen tukemisesta varhaiskasvatuksessa ajankohtaista tutkimusta ja hyviä käytäntöjä esittelemällä sekä vihreään siirtymään ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin liittyvän, poikkihallinnollista yhteistyötä virittelevän työpajan järjestäminen Helsingissä. Puheenjohtajuusvuoden ohjelmaan kuului myös selvityksen tekeminen saamenkielisestä varhaiskasvatuksesta Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Toimet liittyvät MR-U:n yhteistyöohjelman 2025–2030 ja työsuunnitelman 2025–2027 toimeenpanoon. Koulutuksen ja tutkimuksen virkamieskomitean kokouksessa käsiteltiin vuoden aikana myös yhteiskuntaturvallisuuden ja yhteiskunnallisen resilienssin ulottuvuutta pohjoismaisen koulutus- ja tutkimusyhteistyön kokonaisuudessa.

Koulutusyhteistyön rahoitusohjelma, Nordplus, vastaanotti kevään 2025 hakukierroksella 609 hakemusta ja rahoitti yhteensä n. 12,39 miljoonalla eurolla 326 hanketta kattaen kaikki koulutusasteet ja pohjoismaisen kieliyhteistyön kehityshankkeita. Hakukierroksen erityinen painopistealue oli STEM-aineiden opetus sekä tekoälyyn ja vihreään siirtymään liittyvän osaamisen kehittäminen.

Pohjoismaisessa NordForsk-tutkimusyhteistyölaitoksessa järjestettiin tutkimusohjelmahaut vuonna 2025 liittyen mm. tekoälyyn, yhteiskuntaturvallisuuteen ja arktisen alueen kestävään kehitykseen. NordForskin myöntämä rahoitus perustuu rahoitusmalliin, jossa 1/3 rahasta tulee Pohjoismaiden ministerineuvostolta ja 2/3 muilta rahoitustahoilta, etupäässä kansallisilta tutkimusrahoittajilta. Tutkimusohjelmayhteistyö Baltian maiden kanssa on kasvussa. Arktisen alueen tutkimusohjelman puitteissa tehdään ohjelma- ja rahoitusyhteistyötä Kanadan kanssa. Lisäksi NordForsk on kasvattanut yhteistyötä yksityisten säätiöiden ja rahastojen kanssa.

Vuonna 2025 käynnistyi myös uudella mandaatilla Pohjoismaisen elinikäisen oppimisen verkosto (entinen pohjoismaisen aikuiskoulutuksen verkosto). Verkoston toimintaa koordinoi VIA University College

Tanskassa ja verkostolla on kansalliset yhteyspisteet jokaisessa Pohjoismaassa. Suomessa tehtävää hoitaa Bildningsalliansen, joka on ruotsinkielisen vapaan sivistystyön valtakunnallinen yhteistyöjärjestö.

Ympäristö ja ilmasto

Puheenjohtajuusvuonna korostui temaattisten ohjelmien valmistelu ja hyväksyminen sekä ympäristö- ja ilmastoyhteistyön pitkäjänteinen suunnittelu vuoteen 2027 asti. Suomi johti puhetta ympäristö- ja ilmastoministerineuvostossa (MR-MK) ja Suomen näkökulmasta priorisoituja kysymyksiä nostettiin esiin ministerineuvoston kokouksissa. Joutsenmerkki ja pohjoismainen rahoituslaitos Nefco ovat tärkeitä toimijoita pohjoismaisessa ympäristö- ja ilmastoyhteistyössä. Organisaatiot saavat osan rahoituksestaan ympäristö- ja ilmastosektorin budjetista.

Pohjoismaiden ympäristö- ja ilmastoministerit hyväksyivät syksyllä 2024 ympäristö- ja ilmastosektorin uuden yhteistyöohjelman kaudelle 2025–2030. Sen toteuttamiseksi on perustettu 16 temaattista ohjelmaa, jotka muodostavat sektorin toiminnan ytimen. Osa ohjelmista toteutetaan yhteistyössä muiden sektorien kanssa. Ympäristöministeriö ja muut vastuuministeriöt ovat nimenneet edustajansa ohjelmien ohjauksesta vastaaviin pohjoismaisiin komiteoihin ja ohjausryhmiin. Ohjelmat keskittyvät laajasti ympäristö- ja ilmastosektorin haasteisiin, kuten esim. vihreään siirtymään, ilmastomuutokseen, luonnon monimuotoisuuteen, kiertotalouteen, rakentamiseen ja liikenteeseen. Ohjelmien yhteenlaskettu budjetti kaudella 2025–2027 on noin 287 milj. DKK eli noin 38 milj. EUR.

Kansainvälisessä yhteistyössä Pohjoismaat hakevat ratkaisuja yhteisiin ympäristö- ja ilmastohaasteisiin esimerkiksi luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen nojalla. Maat osallistuvat aktiivisesti myös maailmanlaajuiseen ilmastotyöhön, jota tehdään Pariisin sopimuksen pohjalta. YK:n vuotuinen ilmastokokous pidettiin marraskuussa Brasiliassa. Pohjoismailla oli näkyvä rooli neuvotteluissa ja ilmastokokouksen yhteydessä järjestetyissä tilaisuuksissa pohjoismaisessa paviljongissa. Vuodesta 2022 lähtien on käyty neuvotteluja uudesta maailmanlaajuisesta muovisopimuksesta, jonka tavoitteena on rajoittaa muovin käytön kielteisiä vaikutuksia. Pohjoismaat ovat olleet neuvotteluissa vahvasti mukana. Vuonna 2025 osapuolet eivät vielä päässeet yhteisymmärrykseen uudesta sopimuksesta ja neuvottelut jatkuvat 2026.

Ympäristö- ja ilmastoministerit (MR-MK) pitivät vuoden ensimmäisen kokouksensa Suomen luontokeskus Haltiassa toukokuun alussa. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa etäkaupan nopeasta kasvusta aiheutuvia ympäristö- ja kuluttajaturvallisuuteen liittyviä haasteita. Ministerit olivat yksimielisiä siitä, että etäkauppaa koskevaa pohjoismaista yhteistyötä on lisättävä ja että ongelmaan on puututtava kiireellisesti. Kokouksessa käsiteltiin myös vuoden 2025 keskeisimpiä kansainvälisiä ympäristö- ja ilmastoneuvotteluita. Lisäksi Suomi esitteli kokemuksiaan luonnonarvomarkkinoista. Vuoden toinen ministerikokous pidettiin lokakuun viimeisellä viikolla Tukholmassa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä. Ministerit hyväksyivät kokouksessa pohjoismaisen julistuksen multilateraalisen ympäristö- ja ilmastoyhteistyön merkityksestä. Julistuksessa ministerit korostivat sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän sekä monenvälisen yhteistyön merkitystä globaalin turvallisuuden ja kestävä kehityksen edistämiseksi. Kokouksen jälkeen ympäristö- ja ilmastoministerit tapasivat Pohjoismaiden neuvoston Kestävä Pohjola -valiokunnan edustajia, jolloin ministerit ja parlamentaarikot esittivät näkemyksiään ympäristöriskillisyydestä sekä nuorten osallistumisesta biodiversiteetti- ja ilmastotyöhön. Ministeri Multala osallistui Tukholmassa myös COP30-ilmastokokoukseen liittyvän pohjoismaisen tapahtumaan, johon oli ministereiden lisäksi kutsuttu yritysten, tutkijoiden ja kansalaisyhteiskunnan edustajia.

Ympäristöministeriön aloitteesta toteutettiin kolme Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoituksen mahdollistamaa puheenjohtajuusaktiiviteettia. Hiilidioksidin talteenottoon, varastointiin ja käyttöön (CCUS) liittyviä haasteita tarkasteltiin Syken toteuttamassa hankkeessa, jonka tulokset esiteltiin ministereille lokakuussa. Ministerit totesivat, että varastoinnin lisäksi on myös edistettävä talteen otetun hiilidioksidin hyötykäyttöä esim. uusissa tuotteissa. CCUS-hankkeen ohella toteutettiin kaksi asiantuntijatapaamista. Elokuun lopussa järjestetyn työpajan aiheena oli ympäristöturvallisuus. Työpajaan osallistui parikymmentä edustajaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden vastuuministeriöistä ja tutkimuslaitoksista. Lokakuun alussa merialuesuunnittelusta vastaavat asiantuntijat kokoontuivat Turussa ja jakoivat kokemuksia merialuesuunnittelun käytännöistä, eri maiden suunnittelutilanteesta sekä paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen osallistamisesta.

Rakentaminen

Yhteistyössä kehitettiin ennen kaikkea ratkaisuja kestävän rakentamisen haasteisiin ja linjattiin jatkoaskeleita kaudelle 2025–2027. Nordic Sustainable Construction -hankkeessa vuosina 2021–2024 tarkasteltiin laajasti kestävän rakentamisen osa-alueita. Rakennusten elinkaariarvioinnin lisäksi edistettiin julkisten hankintojen myönteisiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia, vahvistettiin pohjoismaiseen puurakentamiseen liittyvää yhteistyötä ja luotiin edellytyksiä vähähiilisten rakennustyömaiden perustamiseksi. Työ jatkuu kaudella 2025–2027, jolloin keskitytään ilmastoon, kiertotalouteen ja EU-yhteistyöhön kestävän rakentamisen näkökulmasta. Digitalisaatio sisältyy työhön poikkileikkaavana teemana. Tanskan Sosiaali- ja asuntoviraston hallinnoiman kolmevuotisen ohjelman budjetti on 25 milj. DKK (noin 3,3 milj. EUR). Ympäristöministeriö osallistuu sekä ohjelman toteuttamiseen että sen ohjaukseen.

Pohjoismaiden rakentamisesta ja asumisesta vastaavien ministereiden kokous pidettiin marraskuun alussa Hämeenkylässä kartanossa Vantaalla. Kokouksen keskeiseksi aiheeksi nousi Pohjoismaiden ministerineuvoston rakentamisen ja asumisen yhteistyön jatko kaudella 2025–2027. Asialistalla oli myös rakennusalan varautuminen häiriöihin ja kriiseihin, kestävän rakentamisen ohjelma 2025–2027 sekä EU:n asuntopolitiikka ja lyhyt vuokraus.

Kokonaisturvallisuuden edistäminen ja kriisinkestävyys oli esillä sekä rakentamisen ja asumisen että aluekehittämisestä ja -suunnittelusta vastaavien ministereiden kokouksissa.

Aluesuunnittelu ja kaupunkien kehittäminen

Aluepolitiikan ministerineuvostossa (MR-R) ja aluepolitiikan virkamieskomiteassa (ÄK-R) käsitellään aluesuunnittelun ja aluekehittämisen asioita. Sekä ympäristöministeriö että työ- ja elinkeinoministeriö ovat siinä edustettuina (ks. aluepolitiikka).

Yhteistyöohjelma 2025–2030 keskittyy mm. kriisinsietokykyyn, alueiden houkuttelevuuteen, vihreään siirtymään ja kilpailukykyyn sekä alueidenkäyttöön ja suunnitteluun alue- ja paikallistasolla. Ohjelmaa toteutetaan kolmessa teemaryhmässä, joissa on mukana kansallisia sekä paikallis- ja aluetason edustajia kaikista Pohjoismaista sekä rajakomiteoista.

Pohjoismainen ympäristörahoitusyhtiö Nefco

Nefcon eli Pohjoismaiden vihreän pankin päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Nefco tukee pohjoismaisten pienten ja keskisuurten yritysten vihreää siirtymää ja kasvua tarjoamalla velkarahoitusta silloin, kun

riskiprofiili on liikepankeille liian korkea. Vuonna 2025 Nefco sijoitti seitsemään uuteen pk-sektorin kansainvälistymishankkeeseen liikenteen, energian ja teollisuuden sektoreilla. Lisäksi Nefco aloitti InvestEU-ohjelman puitteissa yhteistyön Euroopan investointirahaston kanssa mikä mahdollistaa edullisemmat rahoitusehdot pk-yrityksille. Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nopef-ohjelman kysyntä säilyi korkeana.

Vuoden aikana Nefco valmisti jatkoa biodiversiteettiohjelmalle, jossa pk-yritysten kanssa kehitetään konkreettisia ratkaisuja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Nefco hallinnoi myös Baltic Sea Action Plan Fund -ohjelmaa, joka tukee Itämeren suojelutoimia.

Nefco toimii aktiivisesti Ukrainassa, jossa se toteuttaa kestäviä jälleenrakennushankkeita pohjoismaisella ja EU-rahoituksella. Painopiste on kuntien energia- ja vesihuollon turvaamisessa sekä koulurakennusten ja maan sisäisten pakolaisten asuinrakennusten kunnostamisessa ja rakentamisessa.

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Pohjoismaiden ministerineuvoston elinkeinopolitiikasta vastaavien ministereiden kokous järjestettiin Espoon Hanasaareissa 23.10.2025. Kokouksen puheenjohtajana toimi elinkeinoministeri Sakari Puisto. Ministereistä läsnä olivat ainoastaan Norjan ministeri osan aikaa kokouksesta ja Tanskan ministeri videoyhteydellä. Noudattaen Suomen puheenjohtajuuskauden yleisteemaa ministerikokouksessa ja elinkeinosektorilla painotettiin yhteiskuntaturvallisuutta ja resilienssiä huipputeknologian tarjoamien mahdollisuuksien ja arvoketjujen vahvistamisen näkökulmasta. Kokouksen yhteydessä edeltävänä päivänä AI Finland järjesti ministerineuvoston kanssa Pohjoismaiden ja Baltian yhteisen AI-keskuksen (Nordic-Baltic AI Center) lanseeraustilaisuuden Helsingissä. Elinkeinoministereiden keskusteluja pohjustettiin tutustumiskäynnillä satelliittivalmistaja ICEYE:lle, jossa ministereille ja delegaatioille esiteltiin satelliittien valmistusta ja satelliittivalvontaa.

Ministerikokouksessa keskusteltiin pohjoismaisten arvoketjujen resilienssistä Tanskan tilastokeskuksen tekemän selvityksen alustavien tulosten perusteella. Kokousedustajat pitivät selvitystä valaisevana ja esittivät kysymyksiä sekä huomioita arvoketjujen haavoittuvuuksista liittyen maiden elinkeinorakenteeseen ja kauppaprofiiliin. Kokouksessa esiteltiin myös Suomen aloitteesta käynnistettyä AI-testi- ja -innovaatioympäristöjen kartoitusta Pohjoismaissa, jonka perusteella voitaisiin syventää yhteistyötä ja löytää yrityksiä tukevia synergioita. Ministerit hyväksyivät myös avaruusteknologiayhteistyötä koskevan julistuksen, jonka pohjalta on tarkoitus käynnistää avaruusasioiden pyöreän pöydän keskustelut vuonna 2026. Kokouksessa esiteltiin myös kolmen pohjoismaisen innovaatio- ja vienninedistämisorganisaation (Business Finland, Business Sweden ja Innovation Norway) yhteistyöhankkeet. Hankkeita pidettiin erinomaisena lähtökohtana yhteistyön syventämiselle ja johtopäätösten perusteella Nordic Innovation on lähtenyt syventämään yhteistyötä laajemminkin.

Elinkeinoministereiden ja alueministereiden yhteislounaalla esiteltiin Suomen huoltovarmuusjärjestelmää.

Elinkeinopoliittisessa virkamieskomiteassa keskityttiin pohjoismaisen yhteistyön tiivistämiseen huipputeknologiaan ja vahvoihin arvoketjuihin liittyen Pohjoismaiden kilpailukyvyyn ja resilienssin edistämiseksi. Suomen aloitteesta käynnistettiin hanke, jonka tavoitteena on kartoittaa Pohjoismaiden kilpailuetuja tekoälyssä ja selvittää, miten yhteistyötä voidaan tiivistää tekoälyn testi- ja

innovaatioympäristöjen osalta. Suomen johdolla laadittiin myös pohjoismainen julistus avaruusyhteistyön käynnistämisestä elinkeinosektorilla pyöreän pöydän keskustelujen avulla. Suomi piti myös esillä pohjoismaisten arvoketjujen resilienssityötä, jota koskevaa selvitystä esiteltiin ministerikokouksessa.

Espoossa VTT:n tiloissa huhtikuussa 2025 pidetyssä virkamieskomitean kokouksessa tutustuttiin Suomen kvanttiosaamiseen ja keskusteltiin pohjoismaisesta tekoäly-yhteistyöstä ja avaruusyhteistyön käynnistämisestä.

Suomen painopisteiden ohella komitea aloitti uuden työsuunnitelmakauden toimeenpanon (2025–2027) ja hyväksyi lukuisia hankkeita painopisteiden toimeenpanemiseksi. Näistä suurimpia hankkeita ovat ”Nordic Sustainable Construction”, jonka toteuttajana on Tanskan sosiaali- ja asumisvirasto, ”Nordic Automatic Sustainability Reporting System” (Tanskan elinkeinovirasto), ”Nordic Emission Factors” (Tanskan elinkeinovirasto), ”Nordic Region sets the Standards” (Norjan standardisointiviranomainen). Elinkeinopoliittinen komitea on myös mukana rahoittamassa pohjoismaista AI-keskusta.

Komiteassa keskusteltiin vuoden aikana epävirallisen rakentamisen ja asumisen ministerikokouksen statuksesta ja rahoituksesta. Tätä koskeva keskustelu jatkuu vuonna 2026. Myös hankkeiden monivuotisuus, rahojen sitominen tuleville vuosille ja hankkeiden suuri koko ovat herättäneet keskustelua. Suomen aloitetta nostaa uudet, korkean teknologian edistämistä koskevat aiheet agendalle on pidetty tervetulleena. Syyskuun kokouksen yhteydessä järjestettiin yhteinen työpaja Nordic Innovationin hallituksen kanssa. Keskustelut tukivat ajatusta, että Pohjoismaiden tulee jatkossa keskittyä resilienssin vahvistamiseen korkeaa teknologiaa koskevan yhteistyön avulla.

Elinkeinoministereiden julkilausumalla on haluttu vahvistaa pohjoismaista dialogia avaruusasioissa. Avaruustoiminnan kautta tuotetut tiedot ja palvelut tukevat yhteiskunnan eri sektoreiden infrastruktuuria. Erilaisia yhteiskunnallisia toimintoja voidaan parantaa ja tehostaa avaruuspalveluiden avulla, ja myös täysin uusia sovelluksia voidaan ottaa käyttöön. Koska monet kriittiset infrastruktuurin ja yhteiskunnan toiminnan osa-alueet ovat jo nykyään pitkälti riippuvaisia avaruuspalveluista, on tärkeää varmistaa näiden palveluiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa ja häiriötilanteissa.

Matkailu

Vuonna 2025 julkaistiin päivitetty Pohjoismaisen matkailuyhteistyön suunnitelma vuoteen 2030 saakka. Julkaisu tapahtui Tukholmassa Nordic Tourism -konferenssissa 4.6.2025. Pohjoismaisen matkailutyöryhmän jäseninä TEM ja Visit Finland osallistuivat aktiivisesti suunnitelman päivittämiseen ja julkistamiseen (ml. viestintään). Nordic Tourism -konferenssin käytännön järjestelyistä vastasi Visit Sweden tukenaan muut matkailutyöryhmän jäsenet.

Suomi toimi 2025 puheenjohtajana Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisessa pohjoismaisessa matkailutyöryhmässä. Vuoden aikana päivitettiin työryhmän yhteistyökäytäntöjä (mm. projektien suunnittelua ja laadintaa) koskevat linjaukset sekä sovittiin otettavaksi käyttöön vuosittainen työ- ja viestintäsuunnitelma ja laadittiin nämä asiakirjat. Työryhmä myös valmisteli virkamieskomitealle (ÄK-N) rahoitushakemuksen matkailutilastointihankkeen toimenpiteiden laajentamiseksi ja syventämiseksi seuraavien kahden vuoden aikana. Virkamieskomitea hyväksyi esityksen ja myönsi rahoituksen Tillväxtverketin vastuulla olevan hankkeen jatkamiselle. Suomi (mm. TEM, Visit Finland, Tilastokeskus) osallistuu hankkeen toteutukseen osallistumalla esimerkiksi aineistonkeruuseen, kehitetyn mallin testaamiseen sekä keskusteluun kehitettyjen mallien jalkauttamisesta.

Vuoden 2025 aikana päättyi Pohjoismaisen matkailun yhteistyösuunnitelman 2019–2024 toimeenpanoon liittynyt X Nordic Travel Contest -hanke (Nordic Innovation) ja hankkeen tuloksista käytiin keskustelua työryhmän kokouksissa. Hankkeen tuloksia hyödynnettiin myös uuden yhteistyösuunnitelman toimeenpanoa tukevien projektien ideoinnissa. Matkailutyöryhmä keskusteli yhteisestä tahtotilasta, millä kärkeillä toimeenpano käynnistetään ja projekti-ideoista kokousten lisäksi myös kahdessa epävirallisessa työpajassa sekä etätapaamisessa. Matkailutyöryhmä päätyi työstämään kolmea projektiaihiota, jotka esitetään virkamieskomitealle osarahoitettaviksi vuoden 2026 aikana. Tuleva puheenjohtaja Tanska ja Färsaaret vastaavat matkailutyöryhmän työn koordinoinnista, kun edetään Suomen puheenjohtajuuskauden aikana tuotetuista aiheista kohti rahoitushakemusten laadintaa ja projektien esittelemistä virkamieskomitealle.

Matkailutyöryhmä kokousti vuoden aikana viisi kertaa, joista kolme järjestettiin läsnäkokouksena. Matkailu ei noussut esille ministeritason keskusteluissa vuoden aikana. Aktiivinen pohjoismainen yhteistyö tuki Suomen matkailustrategian toimeenpanoa.

Energiapolitiikka

Pohjoismaiden ministerineuvoston energiaministerikokouksessa teemoina olivat energiaturvallisuus sekä yhteisiin sähkömarkkinoihin liittyen sähkön hinta ja kilpailukykyvaikutukset. Pohjoismaiset energiaministerit eivät olleet aiemmin keskustelleet energiaturvallisuusteemoista ja tätä tullaan tuomaan ministereiden työhön jatkossa enemmän mukaan. Kokouksen jälkeen työtä on tarkoitus jatkaa löytämällä yhteisiä energiaturvallisuutta parantavia toimia (mapping exercise). Kokouksessa keynote-puhujina olivat Ukrainan varaenergiaministeri Roman Andarak ja NATO:n päämajan energiaturvallisuustiimin vetäjä Julijus Grubliauskas.

Ministerikokouksen yhteydessä järjestettiin vierailut Arctian jäänmurtajille, missä myös Huoltovarmuuskeskus esitteli kaapelinkorjauslaivahanke Merikarhua, sekä Merivoimien miinantorjajalus Vahterpäälle, missä esiteltiin yleisesti Merivoimien kyvykkyksiä merenalaisen infran suojelussa ja tilannekuvan luomisessa.

Päivää ennen ministerikokousta järjestettiin pohjoismainen energiaturvallisuusseminaari, jossa osallistujia oli 70. Seminaari käsitteli sähkön ja kaasun huolto- ja toimitusvarmuutta, merenalaisen energian infran suojelua ja saarten ja periferisten alueiden erityisiä huoltovarmuuskysymyksiä. Seminaarin avasi Suomen ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala ja keynote-puhujana oli etäyhteydellä Ukrainan energiaministeri Svitlana Grynychuk.

Energiaministereiden työpöydällä on ensimmäistä kertaa ollut energiaturvallisuus. Ministereiden hyväksymässä julkilausumassa tuodaan esille, että Pohjoismaat ovat johtavia toimijoita energian huoltovarmuuden alalla vakiintuneen yhteistyön, teknologisen kehityksen ja yhteisten arvojen ansiosta. Kasvava omavarainen energiantuotanto lisää huoltovarmuutta ja resilienssiä sekä vähentää riippuvuutta EU:n ja ETA:n ulkopuolelta tuotavista fossiilisista polttoaineista. Pääsy päästöttömään sähköön kohtuullisin hinnoin on olennaista, koska kaikki ennusteet viittaavat kasvavaan sähkön tarpeeseen esimerkiksi sähköistämisen, datakeskusten käyttöönoton ja vedyn tuotannon myötä. Turvallisuusnäkökulmasta on myös tärkeää turvata maanpäällinen ja vedenalainen energianinfrastruktuuri.

Kohtuullinen sähkön hinta

Pohjoismaiset energiaministerit valmistelivat myös erillisen yhteisasiakirjan liittyen kuluttajien ja elinkeinoelämän sähkön hintoihin ja keskustelivat teemasta ministerien ja valtiosihteerien kesken Varsovassa keväällä 2025. Ministerit valmistelivat myös kirjeen kohtuullisista energian hinnoista ja toimittivat sen EU:n energiakomissaari Jörgenssenille Kööpenhaminassa EU:n epävirallisen energiaministereiden kokouksen yhteydessä.

Virkamieskomitean kokouksissa keskusteltiin vuoden 2025 työsuunnitelmasta, hyväksyttiin edellisen kauden 2022–2024 tavoitteiden saavuttaminen sekä hyväksyttiin budjetti vuodelle 2026. Komitea kuuli myös sen alaisia työryhmiä (energiamarkkinatyöryhmä EMG, uusiutuvien ja vedyn työryhmä NAFH, hiilen sidonnan, käytön ja varastoinnin verkosto NgCCUS ja energiatehokkuusyhteistyöprojekti Nordsyn).

Virkamieskomitea myönsi rahoitusta useille energiasektorin pohjoismaisille hankkeille, kuten mm. vetylaaksojen kartoittamiselle, uusiutuvien energiatuotantomuotojen komponentteihin liittyviin sähkömagneettisiin häiriöihin ja tekoälyn hyödyntämiseen energiasektorilla.

Virkamieskomiteassa EU-asiat korostuivat Suomen puheenjohtajuuskaudella. Tanska EU:n puheenjohtajana pystyi kertomaan myös ajankohtaisista EU-asioista.

Aluepolitiikka

Pohjoismaiden ministerineuvoston aluekehittämisestä ja -suunnittelusta vastaavien ministereiden kokous järjestettiin Espoon Hanasaareissa 23.10.2025. Kokouksessa keskeisenä teemana oli kokonaisturvallisuus, josta keskusteltiin sekä aluekehittämisen, aluesuunnittelun että kriisiaikojen vapaan liikkuvuuden näkökulmista. Kokouksessa hyväksyttiin em. teemoja käsittelevä julkilausuma.

Uutena kokonaisturvallisuuden näkökulmana Suomi nosti kokouksessa esiin henkisen kriisinkestävyyden, josta Nordregio on parhaillaan toteuttamassa vertailevaa selvitystä Pohjoismaissa. Keskeinen kysymys on, miten henkinen kriisinkestävyys ylipäättään eri maissa mielletään ja miten sitä on aluesektorin toimin mahdollista edistää. Kokouksen puheenvuorojen perusteella voi todeta kokonaisturvallisuuden eli pohjoismaisessa kontekstissa häiriönsietokyvyn, kriisinkestävyyden ja siviilivalmiuden olevan tätä nykyä osa niin aluekehittämistä kuin alueidenkäytön suunnittelua. Vapaan liikkuvuuden kysymykset tulevat aluesektorille rajakomiteoiden työn kautta. Raja-alueilla toimivilla, rajat ylittävää yhteistyötä edistävillä rajakomiteoilla on paljon käytännön kokemuksia koronapandemian ajalta, ja ministerikokouksessa suhtauduttiin myönteisesti näiden kokemusten hyödyntämiseen, jotta tulevaisu kriisitilanteissa vapaa liikkuvuus ei vaarantuisi.

Aluekehittämisen ja -suunnittelun virkamieskomitean työssä pääpaino on ollut ohjelmakauden 2025–2030 käynnistämisessä. Ohjelmaa toteutetaan kolmessa teemaryhmässä, joissa on mukana kansallisia sekä paikallis- ja aluetason edustajia kaikista Pohjoismaista, itsehallintoalueilta sekä rajakomiteoista. Yhteistyöohjelman fokuksessa ovat mm. kriisinsietokyky, alueiden houkuttelevuus, vihreä siirtymä ja kilpailukyky sekä alueidenkäyttö ja suunnittelu alue- ja paikallistasolla. Teemaryhmien työ alkoi keväällä 2025 työohjelmien laatimisella vuosille 2025–2027. Työohjelmat hyväksyttiin joulukuussa, ja Nordregio käynnistää ensimmäiset hankkeet vuoden 2026 alussa. Virkamieskomitea on korostanut, että hankkeiden tulee perustua tunnistettujen sidosryhmien todellisiin tarpeisiin ja osallisuuteen, ja että tulosten viestintään tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Alueministerit sitoutuivat aluepolitiikan julkilausumassa hyödyntämään suosituksia psykologisen resilienssin vahvistamiseksi osana siviilivalmiutta alue- ja paikallistasolla, vahvistamaan kapasiteettia maankäytön suunnittelussa kriisien varalta ja tukemaan yhteistyötä näiden näkökulmien huomioimiseksi lainsäädännössä ja ohjauksessa, sekä edistämään vapaan liikkuvuuden turvaamista kriisiaikoina. Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskaudella tehdyn työn odotetaan jatkuvan Tanskan ja Färsaarten puheenjohtajuuskaudella 2026.

Talous- ja finanssisektori

Pohjoismaiden valtiovarainministerien kokous Brysselissä

Kuva: Theis Roksvåg Pedersen

Pohjoismaiden valtiovarainministerien (MR-Finans) kokous pidettiin Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskaudella 12.11.2025 Brysselissä. Kokouksen päätteemoina olivat rahoitusmarkkinoiden varautuminen ja finanssipolitiikan prioriteetit nykyisessä geopolittisessä tilanteessa. Keskusteluissa todettiin, että Pohjoismaiden rahoitusmarkkinat ovat kriittisesti keskinäisriippuvaisia. Keskustelussa korostuivat kyberturvallisuus ja hybridiuhkien hallinta. Yhteistyötä tehdään jo nyt pohjoismaisen tason lisäksi mm. EU:n ja Naton piirissä, mutta myös poliittisen tason tiedonjaolle on tarvetta. Ministerit korostivat, että tärkeintä olisi saada Venäjän hyökkäys Ukrainaan päättymään inhimillisistä ja taloudellisista syistä. Sota ja muut geopolitiikan jännitteet heikentävät talouskasvua myös Pohjoismaissa ja luovat uusia paineita finanssipolitiikkaan, erityisesti puolustuksen rahoittamiseksi pitkän aikavälin

haasteiden, kuten väestön ikääntymisen vaikutusten, ohella. Ministerit korostivat tarvetta uudistuksiin, jotka vahvistavat sopeutumiskykyä, kilpailukykyä ja uusia tulolähteitä.

Ministerit keskustelivat Pohjoismaiden neuvoston pyytämästä verosopimuksia koskevasta poliittisesta dialogista. Suomi totesi asian siirtyvän seuraavalle puheenjohtajamaalle Tanskalle, koska neuvoston pyytämää fyysistä kokousta ei saatu yrityksistä huolimatta sovittua vuodelle 2025. OECD:ssä menneillään oleva työ globaalilla tasolla voisi mahdollisesti selkeyttää keskustelua myös pohjoismaisessa kontekstissa. Talous- ja finanssisektorista vastaava pohjoismainen virkamieskomitea (ÄK-Finans) kokoontui Suomen johdolla 20.3.2025 Kööpenhaminassa sekä 24.9.2025 Helsingissä, minkä lisäksi pidettiin kaksi etäkokousta 18.6.2025 ja 10.12.2025.

Virkamieskomitean pääpaino on tutkimushankkeiden edistämisessä. Vuoden 2025 aikana oli käynnissä hanke, joka käsitteli markkinakeskittymien vaikutuksia tuottavuuteen ja kilpailukykyyn Pohjoismaissa. Raportissa tutkittiin yritysfuusioita ja -kauppoja sekä niiden mahdollisia vaikutuksia kansantalouden tuottavuuteen. Tutkimus julkaistiin 5.11.2025 ja sen politiikkasuositusten mukaan Pohjoismaiden tulisi sujuvoittaa menettelyjä vähentämällä EU-sääntelyn ylitäytäntöönpanoa, huomioida yrityskauppojen arvioinnissa pitkän aikavälin innovaatiovaikutukset, jatkaa yrityskauppa-, vero- ja vaatimustenmukaisuusprosessien yhdenmukaistamista sekä vahvistaa pääomamarkkinoita.

Uudeksi projektihankkeeksi valittiin puheenjohtajamaan ehdotus, jonka tavoitteena on tarkastella Pohjoismaiden kasvavien puolustusmenojen rahoitusmahdollisuuksia sekä puolustusmenojen vaikutuksia talouskasvuun. Virkamieskomitea valmisti hanketta ja se eteni kilpailutusvaiheeseen vuoden aikana. Se toteutetaan kutsuhankkeena, koska se on suuri ja vaatii olennaisia valmiuksia ja välineitä. Pyyntö lähetettiin valituille pohjoismaisille yliopistoille ja tutkimuslaitoksille. Hanke on määrä aloittaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Virkamieskomitea käsitteli myös muita tutkimushankkeita kuten EnIGG (Ensuring Inclusive Economic Growth in the Transition to a Green Economy) -projektin loppuraporttia. Projekti on toteutettu MR-Finansin alaisuudessa, ja sitä on rahoittanut MR-SAM. Hanke on ollut nelivuotinen ja siinä on laadittu kahdeksan raporttia. Raporttien julkaisuun ja esittelyihin on satsattu paljon, ja ne ovat saavuttaneet huomattavaa julkisuutta.

Valtiovarainministeriö järjesti Helsingissä 7.5.2025 Nordic Economic Policy Review'n (NEPR) vuotuisen raportin julkaisutilaisuuden. Sen teemana olivat palkanmuodostus ja palkkamallit Pohjoismaissa. Tutkimukset tarkastelivat keskeisiä pohjoismaisia työmarkkinailmiöitä, kuten palkkaneuvotteluja, työehtosopimusten yleissitovuutta, palkanmuodostusta ja järjestäytymistä. Yhteenvetona ne korostivat uudistustarpeita palkka- ja neuvottelujärjestelmiin, työmarkkinasääntelyyn ja ammattiliittojen toimintaan, jotta tuottavuus, kilpailukyky ja työmarkkinoiden toimivuus voidaan turvata. Tutkimushankkeen käytännön toteutuksesta vastasi Nordregio. Vuosien 2025–2026 raportin editoinnista vastaa Helsingin yliopiston professori Roope Uusitalo. Vuoden 2026 NEPR-raportin teemaa esiteltiin virkamieskomitealle vuoden aikana ja siitä pidettiin myös erillinen seminaari Suomessa. Sen teemaksi on valittu politiikkakokeilut talouspolitiikan toimien kehittämiseksi ja niiden hyötyjen arviointi.

Maa- ja metsätalous sekä kalastus- ja elintarvikesektori

Puheenjohtajuusvuoden aikana maa- ja metsätalousministeriön sektorilla keskeiset läpileikkaavat teemat olivat huoltovarmuus ja biotalouden resilienssi sekä lapset ja nuoret. Yhteistyön painopisteinä olivat

biopohjaisten luonnonvarojen kestävä hoito ja käyttö, elintarvikkeiden terveellinen ja kestävä kulutus sekä ruokajärjestelmien kestävyys. Puheenjohtajuuskauden aikana Suomi järjesti kaksi konferenssia, joista yksi keskittyi ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja toinen kalatalouden energiasiirtymään.

Peter Borg Grönlannista, Sari Essayah Suomesta ja Peter Kullgren Ruotsista

Kuva: Akseli Muraaja

Suomen puheenjohtajuuskauden aikana ministerikokous järjestettiin Kuopiossa. Kaksipäiväisen kokouksen keskeinen teema oli varautuminen, resilienssi ja kriisinsietokyky. Vuonna 2024 sektorin ministerit olivat hyväksyneet Karlstadin julkilausuman, jonka ytimessä on pohjoismainen yhteistyö elintarvikehuoltoon ja metsätalouteen liittyvän varautumisen ja häiriönsietokyvyn edistämiseksi. Kuopiossa keskustelua huoltovarmuudesta jatkettiin. Huoltovarmuuskeskus esitteli suomalaista varautumista, ja esitys sai paljon kiitosta osallistujilta.

Suomen aloitteesta kokouksessa päätettiin aloittaa tutkimushanke, jossa selvitetään lihantuotannon kestävyyttä pohjoismaissa verrattuna tuotantoon EU-alueella ja globaalisti. Lisäksi ministerit sopivat yhteisestä COP30-ilmastokokouksen julkilausumasta missä korostetaan ruokajärjestelmien ja biotalouden roolia ilmastonmuutokseen vastaamisessa. Pohjoismaisen ruuan vahvuuksia painottavaa Ny Nordisk Mat -hanketta päätettiin jatkaa uudistetuilla tavoitteilla. Kokouksessa kuultiin myös nuoria viljelijöitä, ja ministerit pitivät tärkeänä nuorten tuottajien tulevaisuudenuskon vahvistamista.

Ensimmäisenä kokouspäivänä ministerit tutustuivat Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tutkimusinfrastruktuuriin Maaningalla. Luken tutkijat esittelivät mm. nurmen viljelyyn liittyviä tutkimuksia. Maaningan Korkeakoskella vieraat kuulivat mm. Metsähallituksen ja Kuopion kaupungin työstä metsien virkistyskäytössä ja pääsivät maistelemaan EU:n nimisuojan saaneita yläsavolaisia

muurin pohjalettuja. Ministerit vierailivat myös Valion Lapinlahden tehtaalla ja kuulivat tutkimus- kehitys- ja innovaatiohankkeesta Food 2.0.

Osana Suomen puheenjohtajuuskautta maa- ja metsätalousministeriö osallistui COP30-ilmastokokoukseen, jossa Kuopiossa päätetty pohjoismaisten maatalousministereiden yhteinen julkilausuma esiteltiin. Julkilausuma korostaa ruokajärjestelmien ja kestävä biotalouden roolia ilmastoratkaisuna, ja sen keskeisiä viestejä nostettiin esiin viidessä tapahtumassa. Lisäksi Nordic Conference on Climate Change Adaptation (NOCCA) -konferenssin keskeiset viestit tuotiin esiin omassa sivutapahtumassa.

Maa- ja metsätalousvirkamieskomiteat (ÄK-Jord ja ÄK-Skog) kokoontuivat maaliskuussa Helsingissä ja marraskuussa Kööpenhaminassa. Maaliskuun kokousta edeltävänä päivänä edustajat tutustuivat Boreal Kasvinjalostus Oy:n toimintaan Jokioisilla, Ypäjän Hevosopistoon, Luonnonvarakeskuksen Haapastensyrjän tutkimusasemaan sekä Versowood Oy:n toimintaan. Maaliskuun kokouksessa erityisteemana oli metsien merkitys Pohjoismaissa. Marraskuun kokoukseen erityisteemaksi oli valittu ilmastonmuutokseen sopeutuminen maataloudessa. Aihe jatkoi hyvin toukokuussa Rovaniemellä pidetyn NOCCA-konferenssin ja kesäkuun ministerikokouksen keskustelua ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Kokousten normaalien hallinnollisten asioiden (budjetti, SNS, NKJ ja NordGen) lisäksi komiteoiden kokouksissa keskusteltiin pohjoismaisen yhteistyön näkymisestä ilmastokokouksessa (COP30) Brasiliassa, Karlstadin julkilausuman toimeenpanosta maa- ja metsätaloudessa, pohjoismaisen esijalostuksen (PPP) -ohjelman jatkosta ja ministerikokouksessa päätetystä lihantuotannon kestävyys Hankkeesta sekä useasta muusta pohjoismaisesta maa- ja metsätalouteen liittyvästä hankkeesta.

Kalatalouden virkamieskomitea (ÄK-fisk) määrittä vuoden 2025 kalatalousyhteistyölle kolme teemaa, jotka ohjaavat yhteistyötä ja sen rahoitusta: varautuminen ja resilienssi, vihreä siirtymä sekä ekosysteemipohjainen merien hoito ja kalakantojen elvyttäminen. Rahoitus kohdennetaan teemojen mukaisesti verkostoyhteistyöhön ja kehittämishankkeisiin määräraikaisten hakujen kautta. Maaliskuussa komitea kokoontui Kööpenhaminassa virkamieskokoukseen ja teemapäivään, jossa käsiteltiin mm. huoltovarmuutta ja ekosysteemipohjaista kalastuksen hallintaa. Osana Suomen puheenjohtajuuskautta maa- ja metsätalousministeriö järjesti yhteistyössä LUKE:n kanssa Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman konferenssin energiasiirtymästä kalataloudessa. Marraskuussa pidetty konferenssi antoi tukensa puheenjohtajamaan luonnostelemalle kalastuksen energiasiirtymää koskevalle deklaraatiolle. Konferenssin yhteydessä pidettiin myös virkamieskomitean kokous, jossa päätettiin projektirahoituksesta. Lisäksi osallistujille järjestettiin vierailu Ocean by Origin -yhtykseen, joka hyödyntää levää lisäarvotuotteiden tuottamiseksi.

Elintarvikevirkamieskomitea (ÄK-livs) kokoontui maaliskuussa 2025 Kööpenhaminassa ja syyskuussa Helsingissä. Syyskuun kokousta edeltävänä päivänä järjestettiin työpaja, jossa tarkasteltiin kriittisesti pohjoismaisten ravitsemussuositusten ympäristösuosituksiin johtanutta kirjoitusprosessia. Tarkastelun tavoitteena oli katsoa missä määrin itse prosessi mahdollisti sitä kritiikkiä, mitä suositusten julkaisemisen jälkeen esitettiin eri Pohjoismaissa. Työpajaan osallistui virkamieskomitean jäsenten lisäksi kansallisia asiantuntijoita, jotka olivat mukana ravitsemussuositusten laatimisessa. Joulukuun alussa julkistettiin Kööpenhaminassa yhteispohjoismaisen NORMO-seurantatutkimuksen tulokset, joista kävi ilmi, että kaikissa Pohjoismaissa niin nuoret kuin aikuiset elävät vähemmän terveellistä elämää kuin vuonna 2014, jolloin edellinen vastaava tutkimus tehtiin.

Pohjoismaisessa maatalous- ja elintarviketutkimuksessa (NKJ) tehty työ jatkoi vuosille 2023–2025 hyväksytyn strategian toteuttamista. Työ keskittyi erityisesti yhteistyön käynnistämiseen maaperän hiilen

ja maaperän terveyden alalla, resilienssiin maatalouden arvoketjuissa sekä tutkijaverkostojen tukemiseen. Uuden strategian valmistelu vuosille 2026–2030 aloitettiin. NKJ:n poroasioiden työryhmä valmisteli tarjouspyynnön raportista, jossa selvitetään poronhoidon roolia pohjoismaisessa arktisessa ruokajärjestelmässä ja sen merkitystä pohjoismaiselle ruokavarautumiselle. NKJ:n ja SNS:n (Pohjoismainen metsäntutkimus) yhteinen kokous ja retki järjestettiin Islannissa 8.-9.5.2025. NKJ:n syyskokous pidettiin Alnarpissa 9.10. ja seuraavana päivänä juhlittiin NKJ:n 60-vuotista taivalta ekskursioiden, seminaarinvierailun ja yhteisen illallisen merkeissä. NKJ järjesti yhdessä SNS:n kanssa maankäyttöön liittyvän konferenssin (The Nordic Land Use Conference) 10.-11.12.2025 Alnarpissa.

Metsäntutkimuksessa (SNS) työ painottui metsäntutkijoiden pohjoismaisen yhteistyön vahvistamiseen tiedonvaihdon, verkostoitumisen ja tutkimusyhteistyön kehittämisen kohtaamispaikkojen kautta. Sisällöllisenä painopisteenä oli ilmastokysymysten ja ekosysteemipalveluiden lisäksi biotalous. Toimintaan on kuulunut useita ministerialoitteita sekä 18 aktiivista verkostoa ja yhteistyötä (mm. NordGen Skog, NKJ, Nordregio, EFI/ForBioeconomy, Trees For Me ja SusFor) mikä on johtanut lukuisiin toimiin ja konkreettisiin tuloksiin. SNS:n strategian pohjalta toteutettiin verkostohakuja ja apurahoja yhteistyössä ForBioeconomyn ja NordGen Skogin kanssa, keskeisenä lähtökohtana pohjoismainen lisäarvo. SNS:n hallitus kokoontui kesäkokoukseen Islannissa (yhteinen NKJ:n kanssa) ja sitä täydentäviin digitaalisiin kokouksiin. Puheenjohtajana jatkoi Islanti, ja sihteeristö osallistui kaikkiin FJLS:n virkamieskomitean kokouksiin. Lisäksi konkreettiseen toimintaan sisältyi biotalousohjelman koordinointi sekä nuorille ja opiskelijoille suunnattuja erityistoimia (muun muassa tekoälyhackathonit, Nordic Testbed Networkin digitaaliset työkalut ja nuoria yrittäjiä koskevat hankkeet). Työtä digitalisaation, metsäpaloverkoston, sukupuolikysymysten ja varautumisen strategisten panostusten parissa jatkettiin myös vuoden aikana.

Pohjoismainen geenivarakeskus NordGen jatkoi aktiivista toimintaa vuonna 2025. Vuoden aikana järjestettiin useita asiantuntijakokouksia ja tapahtumia. Työ NordGenin kokoelmien parissa jatkui mm. monissa kenttäkokeissa pelloilla, siemenlaboratoriossa, tutkimushankkeissa ja uutta tietoa kokoelmista karttui paljon tietokantoihin. Lene Krøl Andersen aloitti Nordgenin uutena johtajana maaliskuussa 2025. NordGen sai lokakuussa merkittävän YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n tunnustuksen ”kasvien kestävä tuotanto ja suojeleminen” -kategoriassa. Palkinto huomioi organisaatiot, jotka ovat kehittäneet kasvien geenivarojen hallintaa, uusien lajikkeiden kehittämistä ja käyttöönottoa, agronomisia käytäntöjä, kasvinterveyden hallintaa sekä teknologian uudistamista ja edistämistä. Huippuvuorilla sijaitsevaan kansainväliseen siemenholviin talletettiin vuoden aikana kymmeniä tuhansia eri kasvilajien siemennäytteitä eri puolilta maailmaa.

Sosiaali- ja terveyspolitiikka

Sosiaali- ja terveyssektorin painopistealueet olivat Pohjoismaiden yhteinen varautuminen häiriötilanteisiin, digitalisaatio, vammaisten henkilöiden oikeudet sekä sosiaalinen luottamus ja yhteiskuntien koheesio.

Keskeisiä tuloksia vuoden 2025 aikana olivat kriisivalmiuden edistäminen, Svalbard-ryhmän konkreettinen valmius- ja varautumisyhteistyö, ml. periaatepäätös evakuoitaisuunnitteluhankkeen toteutuksesta, antibioottien saatavuuden parantamiseksi tähtäävän yhteistyön eteenpäin vienti, virallisen potilasturvallisuustyöryhmän perustaminen, tilastokomiteoiden työn käynnistäminen uudessa sihteeristössä, Baltia-yhteistyön vahvistaminen sekä strategisen työn kehittäminen virkamieskomiteassa.

Pohjoismaisten sosiaali- ja terveysministerien kokous Torniossa

Kuva: Niina Susi

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuson puheenjohtamassa pohjoismaisten sosiaali- ja terveysministerien kokouksessa Torniossa 8.–9.4.2025 keskusteltiin mm. rajojen yli tapahtuvasta terveydenhuollon yhteistyöstä normaaliaikana ja poikkeusoloissa, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuudesta sekä tekoälyn kehittämismahdollisuuksista Pohjolassa.

Suomi toimi pohjoismaisen terveysvalmiusryhmän, eli ns. Svalbard-ryhmän, puheenjohtajana. Ryhmän tavoitteena on edistää pohjoismaista yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon alalla, jotta kriiseihin ja katastrofeihin voitaisiin paremmin varautua. Yhteistyö pohjautuu pohjoismaiseen terveydenhuollon valmiussopimukseen vuodelta 2002.

Vuonna 2025 Svalbard-ryhmä keskittyi hankkeisiin, joissa selvitettiin terveydenhuollon osalta auttamista Pohjoismaiden rajojen yli ja monipotilastilanteen harjoittelua sekä ensihoidon tietojen yhtenäistämistä. Työ tukee myös hallitusohjelmassa olevaa kirjausta kansainvälisen avun vastaanottamisesta ja lähettämisestä. Lisäksi kehitettiin edelleen pohjoismaista tilannekuva-alustaa sekä kriittisen viestinnän järjestelmää Pohjoismaiden välille.

Vuoden aikana edistettiin myös pohjoismaisbalttilaisen sosiaali- ja terveydenhuollon evakuointisuunnitelmahankkeen käynnistämistä. Pohjoismaiden ministerineuvoston sosiaali- ja terveyspolitiikan virkamieskomitea sekä pohjoismaisten yhteistyöministeriöiden alainen yhteistyökomitea päättivät hankkeen yhteisrahoituksesta tammikuussa 2026. Hanke käynnistyy alkukeväästä 2026.

Suomi johti myös pohjoismaista Working group for exchange of information and experiences in the medicines area -ryhmää sekä osallistui Ruotsin vuonna 2024 käynnistämään aloitteeseen pohjoismaisesta yhteistyöstä lääkkeiden saatavuuden parantamiseksi Pohjoismaissa. Fokus on ollut erityisesti laajakirjoisissa sairaala-antibiooteissa. Pohjoismaiset sosiaali- ja terveysministerit antoivat kokouksessaan 2025 virkamiestyöryhmälle toimeksi valmistella ehdotukset yhteispohjoismaisten lääkehankintojen ja valmiusvarastojen edistämiseksi.

Digitalisaatio-aiheen osalta STM ja Suomen Telelääketieteen ja e-Health seura järjestivät pohjoismaisen tutkimuskonferenssin, jossa edistettiin pohjoismaista yhteistyötä digitaalisen terveyden alalla. Järjestäjät tuottivat konferenssijulkaisun. Osana ministerineuvoston eHealth-ryhmän toimintaa STM toimitti TemaNord-julkaisusarjassa muiden asiantuntijoiden kanssa teemajulkaisun ”Advancements in digital health across the Nordic region”. Eurooppalaisen terveystietoalueen EU-komiteavalmistautumiseen liittyen käynnistettiin pohjoismainen pre-komitea kokouskäytäntö pohjoismaisten näkökohtien työstämiseksi. Suomi edisti myös vuonna 2024 käynnistämäänsä pohjoismaista VALO-hanketta (Value from Nordic Health Data), jonka tavoitteina on vahvistaa yhteistyötä terveystietojen toissijaisessa käytössä, varmistaa Pohjoismaiden asema edelläkävijöinä eurooppalaisen terveystietoalueen toteuttamisessa sekä kokeilla käytännössä hajautettua terveystiedon vaihtoa maiden välillä.

Suomi sai lisärahoitusta ”Integrated healthcare and care through distance-spanning solutions” -hankkeen tulosten jalostamiselle ja niistä tiedottamiselle sekä oppien viemiselle organisaatioiden ja politiikan tasolle. Ruotsin johtamassa hankkeessa on keskitytty etäyhteyksiä hyödyntävään terveys- ja hoivapalvelujen toteutukseen pitkien maantieteellisten etäisyyksien asukkaille Pohjoismassa.

Vammaisten henkilöiden oikeuksiin liittyen järjestettiin kansallisen vammaispalvelujen neuvottelupäivien sijaan THL:n, STM:n ja NVC:n toimesta pohjoismainen hybriditilaisuus, joka keskittyi YK:n vammaisyleissopimuksen 19. artiklaan koskien itsenäistä elämää ja osallisuutta. Tavoitteena oli edistää sopimuksen toimeenpanoa erityisesti alueilla, joissa esiintyy yhteisiä haasteita. Lisäksi järjestettiin Pohjoismaisen vammaistutkimusverkoston (NNRD) konferenssi ja symposiumi, jonka aiheena oli vammaisyleissopimuksen toimeenpano Pohjoismaissa.

YK:n vammaisyleissopimuksen osapuolikokouksen (COSP) 18. istunnossa New Yorkissa järjestettiin pohjoismainen sivutapahtuma otsikolla ”AI for all”. Tavoitteena oli edistää YK:n vammaisyleissopimuksen toimeenpanoa, identifioida yhteisiä haasteita, vaihtaa kokemuksia sekä lisätä tietoisuutta. Sivutapahtuman yhteydessä annettiin Pohjoismaiden sosiaali- ja terveysministerien ja Pohjoismaiden ja Baltian maiden digitalisaatioministerien yhteinen julistus tekoälystä ja vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Pohjoismaiset hyvinvointiyhteiskunnat ovat pitkälti perustuneet luottamukseen mutta useat kehityskulut kuitenkin tällä hetkellä haastavat sekä luottamusta ja sosiaalista koheesiota että pohjoismaista hyvinvointimallia. Teemaa käsiteltiin eri näkökulmista puheenjohtajuusvuonna, mm. Hyvinvointifoorumissa, jonka toteutuksesta vastasi Pohjoismainen hyvinvointikeskus NVC yhteistyössä Suomen kanssa.

Pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen (1994) uudistamista tarkastellut työryhmä sai työnsä päätökseen ja antoi loppuraporttinsa virkamieskomitealle. Työ jatkuu Tanskan johdolla vuonna 2026. Pohjoismainen sosiaalivakuutusryhmä käsitteli kokouksessaan mm. työttömyysetuuksien vakuutus- ja työskentelykausien ilmoittamista ja yhteen laskemista (EU-asetuksen 883/2004 61 artikla), pohjoismaista sosiaaliturvasopimusta, rajaesteitä sekä kolmansien maiden kanssa solmittuja sosiaaliturvasopimuksia. Pohjoismaista sosiaalialan yhteistyötä ohjanneen ns. ”Árnasonin raporttiin” sisältyneiden ehdotusten toimeenpanon evaluointi käynnistettiin virkamieskomiteassa.

Nomeskon ja Nososkon eli terveys- ja sosiaalilastokomiteoiden sihteeristö aloitti toimintansa uudessa kokoonpanossa Tukholmassa Nordregio-tutkimuslaitoksen yhteydessä vuoden 2025 alussa. Tilastokomiteoiden yleiskokouksessa käsiteltiin mm. tiedonkeräämismenetelmien kehittämistä ja politiikkarelevantin tiedon tuottamista.

Tasa-arvoyhteistyö

Tasa-arvo- ja HLBTI-sektorin prioriteetit olivat YK:n Pekingin toimintaohjelman 30-vuotisjatkoaskeleet, anti-gender-liikehdintään vastaaminen, sukupuolistunut väkivalta, samapalkkaisuus, miehet ja maskuliinisuus sekä HLBTI-ihmisten hyvinvointi. Puheenjohtajuusvuonna tehtiin aktiivisesti kansainvälistä yhteistyötä.

Keskeisiä tuloksia olivat Pushing for Progress -toimet, anti-gender-liikehdinnän linkittäminen laajempaan kokonaisturvallisuuskontekstiin, strategisen yhteistyön kehittäminen ministerineuvoston ja muiden toimijoiden välillä sekä Baltia-yhteistyön vahvistaminen.

Pohjoismaisten tasa-arvo- ja HLBTI-asioista vastaavien ministerien kokous järjestettiin Hämeenlinnassa 7.10.2025 sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasosen puheenjohtamana. Ministerit päättivät mm. Pushing for Progress -toimista ja keskustelivat anti-gender-liikehdinnästä Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu Michael O’Flahertyn kanssa. Ministerien työlounaalla käsiteltiin miesten ja poikien tasa-arvoa. Seuraavana päivänä ministerit osallistuivat Vantaalla Tasa-arvopäiville, jossa oli ministerien paneelikeskustelu sekä seksuaali- ja lisääntymisterveys- ja oikeusteemoihin keskittynyt työlounas.

Vuonna 2025 tuli kuluneeksi 30 vuotta Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman hyväksymisestä, joka on tärkein tasa-arvoa koskeva globaali asiakirja. Puheenjohtajuusvuonna pohdittiin Pekingin toimintaohjelman merkitystä pohjoismaisesta näkökulmasta sekä tarkasteltiin, mitä toimintaohjelmassa on vielä toteutumatta. Pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus NIKK teki analyysin toimintaohjelman vaikutuksista pohjoismaiseen politiikkaan.

Suomi edisti puheenjohtajuusvuonna anti-gender-liikehdinnän vastaista työtä Pushing for Progress -kokonaisuuden alla, joka linkittyi puheenjohtajuusvuoden prioriteettiteemaan yhteiskuntaturvallisuuteen. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta vastustava liikehdintä jatkaa voimistumistaan. Liike vastustaa tai pykii rajoittamaan sukupuolten tasa-arvoa ja LHBTIQ-ihmisten oikeuksia edistäviä toimia, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin sekä sukupuolen moninaisuuteen liittyvien kysymysten edistämistä. Liikkeen vaikutukset heijastuvat laajemmin kansainvälisen järjestelmään toimintaan ja vakauten sekä turvallisuuteen, demokratiaan ja ihmisoikeuksiin.

Pohjoismaisten tasa-arvo- ja HLBTI-asioista vastaavien ministerien kokous Hämeenlinnassa

Kuva: Riku Hasari

Tasa-arvo- ja HLBTI-asiain ministerineuvosto hyväksyi marraskuussa 2024 ”Pushing for Progress” -ohjelmakokonaisuuden vuosille 2025–2027. Ohjelman tarkoituksena on konkreettisin toimin edistää sukupuolten tasa-arvoa, ml. seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä HLBTI-ihmisten oikeuksia. Ohjelmassa rakennetaan kumppanuuksia eri maiden ja alueellisten järjestöjen (mm. Gates Foundation) kanssa, vahvistetaan yhteispohjoismaista ääntä kansainvälisessä yhteisössä sekä luodaan foorumi tiedon ja kokemusten vaihdolle sekä ihmisten tuomiseksi yhteen rakentavan vuoropuhelun edistämiseksi.

Suomen johdolla järjestettiin kaksi strategiakokousta, joissa keskusteltiin anti-gender-liikehännän konkreettisesta vastustamistyöstä ja suunniteltiin yhteispohjoismaisia toimia. Pushing for Progress oli myös pohjoismaisen ohjelman pääteema YK:n naisten aseman toimikunnan istunnossa (CSW). Ministerineuvosto on vuodesta 2005 alkaen osallistunut CSW:n istuntoihin yhteispohjoismaisella ohjelmalla. Pohjoismaat edistivät CSW:ssä ”Pushing for Progress” -julistuksen yhteispohjoismaista kantaa sekä kutsuivat muita maita tekemään yhteistyötä julistuksen tiimoilta.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (Tane) ja Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete Nytkis Ry toteuttivat selvityksen tasa-arvon vastustuksesta. Selvitys tarjoaa katsauksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta vastustavan liikehännän ilmenemisestä ja vaikutuksista Pohjoismaissa. Tulokset tukevat poliittista päätöksentekoa ja lisäävät tietoa yhteiskunnallisesti merkittävästä ilmiöstä. Selvitys on määrä julkaista touko-kesäkuussa 2026.

Sukupuolistuneen väkivallan osalta edistettiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden välistä yhteistyötä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin sopimus) toimeenpanossa, seurannassa ja arvioinnissa. Sopimuksen yhtenä tavoitteena on edistää kansainvälistä yhteistyötä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan poistamiseksi. STM ja Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan (NAPE)

sihteeristö järjestivät kokouksen Istanbulin sopimuksen kansallisille koordinaatioelimille Pohjoismaissa ja Baltian maissa.

Samapalkkaisuuteen liittyen pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus NIKK järjesti sivutapahtuman Vantaalla Tasa-arvopäivien yhteydessä. Aihetta käsittelevä NIKK:n toteuttama hanke päättyi joulukuussa 2024 ja NIKK vei tuloksia eteenpäin Suomen puheenjohtajuuskaudella. Pohjoismaisen työelämän tasa-arvo-asiantuntijaverkoston (Nordiskt nätverk för jämställdhet i arbetslivet) kokous järjestettiin NIKK:n sivutapahtuman yhteydessä.

Ministerineuvostossa on vuosien ajan ollut miehet ja pojat yhtenä teemana eri hankkeiden ja yhteistyöohjelman painopisteiden kautta. Suomi jatkoi työtä vuonna 2025. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (Tane) ja Miesjärjestöjen keskusliitto toteuttivat hankkeen miesten roolista tasa-arvossa Pohjoismaissa. Tavoitteena oli lisätä tutkimukseen perustuvaa ymmärrystä poikiin ja miehiin liittyvistä tasa-arvokysymyksistä sekä jakaa kokemuksia eri toimijoiden välillä Pohjoismaissa. Hankkeeseen sisältyi kolme webinaaria (On Men and masculinities – From change and crises to empowerment), joissa keskityttiin tasa-arvopolitiikkaan miesnäkökulmasta, miesten rooliin kriiseissä/yhteiskunnallisessa murroksessa sekä miesten ja poikien osallistamiseen erilaisten maskuliinisuuksien edistämiseen.

Puheenjohtajuusvuonna toteutettiin HLBTI-ihmisten hyvinvointiin liittyvä hanke, jonka tavoitteena oli tukea ja kehittää julkista tiedonkeruuta HLBTI-ihmisistä Pohjoismaissa. Tasa-arvon edistäminen, syrjinnän vastaiset toimet sukupuoleen ja seksuaaliseen moninaisuuteen liittyen sekä HLBTI-ihmisten oikeustilanteen ja elinolosuhteiden vahvistaminen vaativat riittävästi tietoa ja tutkimusta. Pohjoismaissa on aiempaa enemmän tutkimusta ja tiedonkeruuta HLBTI-ihmisistä, mutta tietoa ei usein analysoida kattavasti ja pohjoismaiset tiedonkeruu- ja tutkimustoimijat kohtaavat saman tyyppisiä ongelmia. Osana hanketta järjestettiin lokakuussa 2025 konferenssi, johon osallistui tilastoviranomaisia, tutkijoita ja kansalaisjärjestöjen edustajia kaikista Pohjoismaista. Konferenssista julkaistiin raportti, joka kokosi yhteen konferenssin aiheet ja tulokset. THL vastasi hankkeen toteutuksesta. Lisäksi valtiosihteerin Rissanen osallistui Baltic Prideen Vilnassa 6.6.2025 sekä Helsinki Priden yhteydessä järjestettyyn Business Forumiin 18.6.2025.

Työelämää koskeva yhteistyö

Sekä Turkuun toukokuussa 2025 että Helsinkiin joulukuussa 2025 suunnitellut kokoukset peruuntuivat ministeritason edustuksen puuttumisen vuoksi. Turun kokous peruuntui muutaman päivän varoitusajalla, koska kokousta ei olisi pystytty järjestämään päätösvaltaisena. Joulukuun kokous jouduttiin samoin perumaan, sillä ministeritason edustus ei olisi ollut riittävä kokouksen päätösvaltaisuuden kannalta. Turun kokouksen teemaksi oli suunniteltu työperäisen hyväksikäytön ehkäisyä ja sen yhteyteen oli suunniteltu vierailu Turun telakalle. Helsingin kokouksen teemana olisi ollut samoin työperäisen hyväksikäytön ehkäisy ja sen yhteydessä oli tarkoitus vierailla Suomen Pankissa ja kuulla esitys ajankohtaisesta talous- ja työmarkkinatilanteesta erityisesti pohjoismaisen kilpailukyvyn näkökulmasta.

Maaliskuun kokouksessa keskusteltiin mm. ministerineuvoston uudesta tavoitteesta "vähemmän mutta suurempia hankkeita" ja varautumisesta uutena teemana. Lokakuun kokous alkoi yhteisseminaarilla koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitean (ÄK-U) kanssa missä teemana oli vihreä siirtymä ja osaamistarpeet. Kokouksessa päätettiin käynnistää esiselvitys mahdollista tekoälyteemaista hanketta varten. Molemmissa kokouksissa käsiteltiin budjettiasioita sekä Nordjobbin tilannetta.

Työmarkkinajaoston maaliskuun kokouksessa suunniteltiin tulevaa tutkimushankehakua. Syyskuun kokouksessa tutkijat Hanna Pesola ja Stefano Lombardi alustivat tutkimusmenetelmistä ja käytiin keskustelua tulevien hankkeiden valintakriteereistä ja siitä, miten voitaisiin saada kunnianhimoisempia hankkeita.

Työoikeusjaoston (NAU) kevään kokouksen fokuksessa olivat EU:ssa vireillä olevat työoikeusdirektiiviehdotukset sekä täytäntöönpanossa olevat direktiivit. Erityisteemana oli tekoäly ja työelämä. Kokouksen yhteydessä järjestettiin Tanskassa seminaari tästä teemasta (pääpuhujina Jeremias Adams Prassl, oikeustieteen tohtori ja Catherine Barnard, EU-oikeuden professori). Seminaariin osallistui NAU:n lisäksi myös tutkijoita Pohjoismaista. Työoikeusjaoston syksyn kokouksen pääpaino oli EU-asioissa. Erityisteemana oli Norjan sovittelujärjestelmä ja työtuomioistuimen toiminta, joista oli kertomassa Norjan valtakunnansovittelija ja työtuomioistuimen puheenjohtaja. Lisäksi norjalainen kirjailija ja historioitsija Jonas Bals (LO) piti esitelmän siitä, miten lakkoilu on ollut dramaattinen ja tärkeä osa Norjan historiaa.

Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Puolan yhteinen informaatioryhmä kokoontui Brysselissä 8.12.2025 vuosittaiseen kokoukseensa, jonka järjesti Suomen EU-edustusto. EU:n komission työllisyyspääosaston edustaja informoi laadukkaan työn tiekarttaa koskevasta tiedonannosta. Lisäksi kerrottiin pakettiin liittyvästä lainsäädäntöaloitteesta, joka käynnistettiin ensimmäisen vaiheen työmarkkinajärjestöjen kuulemisella. Komission edustaja kertoi myös osaamisunionin ajankohtaisesta tilanteesta. Varapuheenjohtaja Mînzatun kabinetin edustaja informoi tulevista aloitteista liittyen vapaaseen liikkuvuuteen. Li Andersson esitteli Euroopan parlamentin keskeisiä teemoja. Lisäksi tilaisuudessa kuultiin tulevan EU-puheenjohtajamaa Kyproksen esitys kevään ohjelmasta.

Lainsäädäntöyhteistyö ja muu oikeudellinen yhteistyö

Pohjoismaisen yhteistyön oikeudellisena perustana toimii vuonna 1962 solmittu ns. Helsingin sopimus, jossa on määritelty myös oikeusyhteistyön periaatteet. Oikeusyhteistyö auttaa Pohjoismaita edistämään pohjoismaisen lainsäädännön yhteisiä peruseriaatteita yhteispohjoismaisten arvojen mukaisesti.

Pohjoismaiden hallitusten oikeusyhteistyötä johtavat oikeusministerit, jotka muodostavat oikeusyhteistyön ministerineuvoston. Pohjoismaiden oikeusministerit tapaavat vuosittain ja lisäksi Pohjoismaat kokoontuvat ministeritasolla yhdessä Baltian maiden kanssa joka toinen vuosi.

Puheenjohtajuuskaudella 2025 Pohjoismaiden oikeusministereiden kokous järjestettiin Helsingissä 3.–4.6.2025. Kokouksessa korostettiin oikeusvaltion kriisinkestävyyttä osana yhteiskuntaturvallisuutta. Vahva oikeusvaltio normaalioloissa antaa hyvät valmiudet selviytymiseen kriisiaikoina. Lisäksi nostettiin esiin, että rikollisverkostot ja valtiolliset toimijat kytkeytyvät toisiinsa ja soluttautuvat laillisiin rakenteisiin ja että myös lapsia rekrytoidaan somessa rikolliseen toimintaan. Pohjoismaiset oikeusministerit olivat yksimielisiä siitä, että somealustojen vastuuta on vahvistettava. Keskusteltiin myös hybridiuhkien kasvavasta merkityksestä ja korostettiin niiden parempaa tunnistamista ja varautumista. Yhtenä aiheena oli ihmiskauppa, erityisesti sen ennaltaehkäisy ja uhrien tukeminen.

Suomessa järjestettiin Pohjoismainen demokratiafoorumi 12.–13.11.2025 osana puheenjohtajuuskauden ohjelmaa. Tilaisuus järjestettiin yhdessä Nordic Safe Cities -järjestön kanssa. Tilaisuuden pääteemana oli pohjoismaisen demokratian vahvistaminen. Keskustelussa korostettiin demokratian resilienssin ja varautumisen merkitystä hybridi- ja digitaalisten uhkien kasvaessa. Tavoitteena on vaalia ja vahvistaa luottamusta oikeusvaltion toimivuuteen, demokratiaan ja tasa-arvoon, jotka ovat olennainen osa

pohjoismaisen yhteiskunnan perustaa. Vahva sosiaalinen koheesio auttaa luomaan turvallisen ja tukea tarjoavan ympäristön yksilöille ja yhteisöille. Tällaisessa yhteiskunnassa ihmiset voivat paremmin ja yhteiskunta on vastustuskykyisempi erilaisille kriiseille ja haasteille.

Oikeusasioiden virkamieskomitea (ÄK-JUST) kokoontui 2025 aikana kolme kertaa, joista kerran virtuaalisesti. Kokouksissa kuultiin ajankohtaiskatsaukset Pohjoismaiden lainsäädäntöhankkeista ja oikeudellisesta kehityksestä sekä suunniteltiin, miten yhteistyötä ajankohtaisasioissa voitaisiin tehostaa. Kokouksissa käsiteltiin myös projektirahoitushakemuksia sekä toteutuneiden projektien ja komitean asettamien työryhmien toimeksiantoja. Komitea valmisteli yhteisen kannanoton Pohjoismaiden neuvoston toivomaan poliittiseen vuoropuheluun, jonka oikeusministeri Meri kävi Pohjoismaiden neuvoston kanssa sen antamasta suosituksesta 12/2023. Suositus koskee kuolemaan johtavan väkivallan tilastointia Pohjoismaissa. Lisäksi komitea työsti omia työmenettelyjään sujuvan yhteistyön edistämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Suomi teki vuoden aikana tiivistä yhteistyötä muiden Pohjoismaiden kanssa myös ihmiskaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattorin johdolla toteutetussa hankkeessa tuettiin erityisesti pohjoismaisen poliisi- ja syyttäjäverkoston yhteistyötä. Myös Pohjoismaiden ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattorit ja lapsiin kohdistuva ihmiskaupan vastainen asiantuntijaverkosto jatkoivat tiivistynyttä yhteistyötään. Hankkeen rahoitti Pohjoismaiden ministerineuvosto. Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti (HEUNI) toteutti lisäksi Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoituksella tutkimuksen ihmiskaupan uusista ilmenemismuodoista ja riskeistä Pohjoismaissa. Tutkimuksessa keskityttiin erityisesti nuoriso- ja jengirikollisuuteen liittyvään ihmiskauppaan sekä kansainvälisten opiskelijoiden hyväksikäyttöriskeihin. Tutkimuksen tulokset julkaistiin marraskuussa Helsingissä järjestetyssä kansainvälisessä konferenssissa.

Digitalisaatio

Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskaudella digitalisaatioasioiden ministerikokous järjestettiin marraskuussa Tampereella. Pohjoismaiden lisäksi kokoonpanoon kuuluvat myös Baltian maat. Kokouksen keskusteluaiheina olivat väestötietojen vaihto alueella, toisista maista saatavien henkilötietojen tai digitaalisen tunnistusvälineen liittäminen henkilöstä kussakin maassa jo olemassa oleviin tietoihin sekä rajat ylittäviä julkisen hallinnon digitaalisia ratkaisuja edistävä yhteistyö Nordic Institute for Interoperability Solutions -yhdistyksessä. Ministerit hyväksyivät kokouksen yhteydessä julkilausuman, jolla edistetään eurooppalaisten digitaalisten identiteettilompakoiden käyttöönottoa. Linkki englanninkieliseen julkilausumaan: <https://www.norden.org/fi/node/96291>. Se pohjautuu digitalisaatioministerien Reykjavikissa syyskuussa 2023 hyväksymään julkilausumaan rajat ylittävästä henkilötietojen tai tunnistusvälineen liittämisestä henkilöstä jo olemassa oleviin tietoihin.

Virkamiestasolla hyväksyttiin työsuunnitelma vuosille 2025–2027 sekä ministerineuvoston julkilausumaa ja Vision tavoitteita tukevan selvityshankkeen käynnistämistä henkilöllisyyden linkittämisestä sekä väestötietojen vaihdosta. Toukokuun virkamieskokoukseen Maarianhaminassa sisältyi myös Digital Åland -osuus.

Puheenjohtajuusvuoden keskeinen, ministerineuvostojen rajat ylittävä hanke oli Nordic Baltic AI Centerin käynnistäminen Kestävän kasvun ministerineuvoston johdolla. Uutena hankkeena hyväksyttiin myös ”Mapping of the Nordic and Baltic Quantum Ecosystem”. Vuosina 2024 ja 2025 rahoitetussa ”Nordic

DigiGovLab”-hankkeessa kehitetyt pohjoismaisten digitalisaatiovirastojen yhteistyötä edistävät yhteistyömuodot vakinaistettiin vuoden kuluessa virastojen pysyviksi toimintatavoiksi.

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) ja Sitran yhteistyönä marraskuussa 2025 MyData-konferenssin yhteydessä järjestetty Pohjoismaiden ja Baltian maiden ministeriöiden yhteinen työpaja vahvisti alueen yhteistä näkemystä ihmiskeskeisestä, luottamukseen perustuvasta ja datan hallintaan nojaavasta digitalisaatiosta. Työpajassa tarkasteltiin, miten alueella kehitetyt ratkaisut ja toimintamallit, kuten once-only-periaate, digitaalinen identiteetti ja yhteentoimivat datainfrastruktuurit, voivat toimia EU-tason sääntelyn ja digitaalisten sisämarkkinoiden käytännön toteutusten keihäänkärkenä.

Kyberturvallisuuden alalla vuoden 2025 yhteistyötä vahvisti CyberBridge-foorumi ja Nordic-Baltic CyberSkills Think Tank. Vuoden 2025 toiminta tuki erityisesti osaamisen kehittämistä ja verkostolle markkinoitiin myös LVM:n tukemana kehitettyä CyberCitizen -työkalua. Pohjoismaiden ja Baltian kyberturvallisuusviranomaiset ovat myös tiivistäneet yhteistyötään kyberturvallisuuden tilannekuvayhteistyön lisäämiseksi käynnistämällä osittain EU:n rahoittaman Nordic-Baltic Cyber Consortium-projektin.

MUU POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ

Rajaestetyö

Rajaesteneuvosto

Rajaesteneuvosto on poliittisesti nimitetty mutta riippumaton toimielin, joka on saanut Pohjoismaiden hallituksilta tehtäväksi edistää sekä yksityishenkilöiden että yritysten vapaata liikkuvuutta Pohjoismaissa. Keväällä 2025 neuvoston pitkäaikainen suomalaisjäsen Kimmo Sasi kuoli ja hänen jälkeensä tehtävässä aloitti entinen ministeri Astrid Thors.

Vuonna 2025 neuvosto priorisoi 34 rajaestettä sekä käsitteli lisäksi kuusi ns. ad hoc -estettä. Näistä priorisoiduista esteistä kaksi oli sellaisia, joissa pyrittiin ratkaisuun vain Suomessa; toinen niistä oli periaatteellisesti tärkeä este koskien oikeutta vapaaseen kunnallisen tai alueellisen luottamustoimen hoitamiseksi toisessa pohjoismaassa. Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa ao. oikeus on tällä hetkellä lakisääteinen mutta valitettavasti asia ei ole edennyt Suomessa.

Muista esteistä esillä olivat mm. yksityishenkilöiden ja yritysten vaikeudet saada avattua pankkitili toisessa pohjoismaassa sekä asioiminen viranomaistahojen kanssa ilman ao. maan henkilötunnusta. Kansaneläkkeen maksamisen lopettaminen ulkomaille johti myös vaikeuksiin niiden henkilöiden osalta, jotka ovat sijoitettuina hoitoa varten Ruotsiin.

Rajaestetietokanta, josta suurin osa tunnistetuista rajaesteistä löytyy, on osoitteessa www.norden.org/fi/rajaestetietokanta.

Vuoden aikana rajaestetyötä järjestettiin uudelleen pohjoismaisessa ministerineuvostossa, jonka sihteeristössä aloitti uusi vapaan liikkuvuuden yksikkö. Sen lisäksi yhteistyöministerit ovat tiiviimmässä yhteydessä rajaestetyöhön.

Pohjoismaisen yhteistyön ministerit ja rajaesteneuvoston jäsenet Suomenlinnassa

Kuva: Panu Heiskanen Jakobsen / NKK

Rajaesteneuvosto pyrkii myös käsittelemään laajempia teemakokonaisuuksia, kuten eläkkeet rajat ylittävässä työskentelyssä, vapaa liikkuvuus kriisiaikoina sekä digitalisaatio.

Rakentaminen oli erillisen kokouksen teemana lokakuussa 2025 ja siihen osallistui runsaasti rakennusteollisuuden edustajia. Kokouksessa mm. todettiin, että myös rakennusteollisuutta häiritsevät monimutkaiset vero- ja työnantajäsäädökset, jotka johtavat helposti tarpeeseen rekisteröityä monessa maassa lisäten epävarmuutta ja byrokratiaa. Myös ikuisuuskysymys rakentamismääräysten erilaisuudesta nousi esiin ja yhtenä ratkaisuna esitettiin, että maat hyväksyisivät vastavuoroisesti toistensa määräykset. Pohjoismaista kokousta pohjusti ajankohtainen seminaari Ahvenanmaalla, jossa pohdittiin eri vaihtoehtoja edetä määräysten yhdenmukaistamiseksi. Elleivät kaikki Pohjoismaat tule mukaan, asiassa voitaisiin edetä niin, että Suomi, Ruotsi ja Ahvenanmaa tekisivät tiiviimpää yhteistyötä nimenomaan vastavuoroisten tunnustamisen pohjalta.

Rajaesteverkosto

Suomessa läheinen poikkihallinnollinen yhteistyö ja kansallinen koordinaatio jatkuivat rajaestekysymyksissä vuoden aikana. Uudelleen perustettu Suomen pohjoismainen rajaesteverkosto toimi aktiivisesti ja sillä oli tärkeä asema eduskunnan, valtioneuvoston eri ministeriöiden, virastojen, kansalaisyhteiskunnan ja muiden keskeisten toimijoiden yhteistyöfoorumina.

Info Pohjola

Info Pohjola on Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu henkilöille, jotka muuttavat, opiskelevat, työskentelevät tai suunnittelevat yritystoimintaa Pohjoismaissa. Palvelu ylläpitää www.norden.org/info-norden -verkkosivuja yhteistyössä pohjoismaisten viranomaisten kanssa, vastaa kansalaisten kysymyksiin, raportoi rajaesteitä rajaesteneuvostolle sekä järjestää viranomaisille ja sidosryhmille suunnattuja tilaisuuksia. Tavoitteena on edistää vapaata liikkuvuutta ja Pohjoismaiden integraatiota osana pohjoismaisen yhteistyön visiota.

Vuoden 2025 alusta Info Pohjola on ollut osa uutta kuusivuotista vapaan liikkuvuuden ohjelmaa ja siirtynyt hallinnollisesti osaksi ministerineuvoston organisaatiota. Suomessa toimintaa hallinnoi Pohjoismainen kulttuuripiste.

Keskeiset tulokset vuonna 2025:

- **Digitaalinen tiedotustyö:** Uudet, käyttäjäystävällisemmät verkkosivut julkaistiin heinäkuussa. Tästä huolimatta vuotuinen kävijämäärä (noin 2 046 000) laski 18,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, todennäköisesti Googlen toukokuussa 2025 käyttöön ottamien tekoäly-yhteenvedon vaikutuksesta.
- **Henkilökohtainen neuvonta:** Yhteydenottoja oli 3 158 (–28,4 %). Tulos on tavoitteiden mukainen: yhteydenottojen määrä suhteessa kävijämääriin väheni (1,7 → 1,5 / 1 000 kävijää), kun taas rajaesteitä koskevien kysymysten suhteellinen osuus kasvoi (4,6 → 4,8 / 100 kysymystä).
- **Rajaestetyö:** Yhteydenotoista 152 koski tunnettuja tai mahdollisia uusia rajaesteitä. Tapaukset selvitettiin ja uudet esteet raportoitiin rajaestesihteeristölle. Lisäksi sovittiin Suomen pohjoismaisen rajaesteverkoston koordinaativastuun jakamisesta Info Pohjolan ja Pohjola-Nordenin kesken, jotta verkoston toiminta voi jatkua. Info Pohjola osallistui myös rajaesteneuvoston uuden suomalaisedustajan perehdyttämiseen sekä kahden verkostokokouksen järjestämiseen.
- **Tiedotustapahtumat ja verkostot:** Info Pohjola osallistui aktiivisesti pohjoismaisiin ja eurooppalaisiin kokouksiin ja verkostoihin sekä viesti toiminnastaan säännöllisesti sosiaalisessa mediassa. Lisäksi Info Pohjola piti tiivistä yhteyttä keskeisiin yhteistyökumppaneihin varmistaakseen ajantasaisen tiedon rajaesteistä ja liikkuvuuteen liittyvästä sääntelystä sekä välittääkseen kansalaisten ja yritysten kokemuksia eteenpäin.

Tarkempaa tietoa toiminnasta löytyy Info Pohjolan vuosiraportista osoitteessa <https://www.norden.org/fi/information/info-pohjolan-vuosikertomukset>.

Rajaneuvonta Ruotsi-Suomi-Norja

Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonnan tehtävä on edistää yksityishenkilöiden, yritysten, organisaatioiden ja viranomaisten rajat ylittävää toimintaa ja liikkuvuutta. Rajaneuvonnan toimipisteet Suomen Torniossa ja Norjan Storfjordin kunnan Skibotnissa opastavat ja tiedottavat asioissa, joita pitää ottaa huomioon, kun toimitaan yli valtioiden rajojen. Ne välittävät yhteyksiä ja opastavat oikean vastuuviranomaisen luo Suomen, Ruotsin ja Norjan välisessä yhteistyössä. Rajaneuvonta käsittelee Suomen, Ruotsin ja Norjan välisiä kysymyksiä ja palvelee asiakkaita kolmella eri kielellä.

Vuoden 2025 lopussa Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonnassa oli töissä kahdeksan henkilöä. Rajaneuvonnan toiminta Torniossa on ympärivuotisesti työllistänyt noin kolme henkilötyövuotta. Ruotsin

työvoimahallinto on palkannut täysiaikaisen EURES-koordinaattorin työskentelemään Tornion toimipisteessä. Storfjordissa täysiaikaisena työskennellyt NAV-neuvoja vaihtui kesällä 2022 ja hänen tilalleen NAV palkkasi 50 % EURES-neuvojan Rajaneuvonnan Skibotnin neuvontapalveluun, jonka sijoituspaikkana toimii Alta. Storfjordin neuvontapalvelussa Skibotnissa työskentelee kolme toimihenkilöä. Norjan kunta- ja alueministeriö myönsi vuonna 2025 toimintarahoitusta Skibotnin toimipisteelle, koska aiempi lisärahoitus oli pääasiassa Tromssan ja Finnmarkin maakuntahallinnon myöntämää projektirahoitusta.

Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonta järjestää vuosittain yhden suuremman seminaarin ja se järjestettiin Norjan Altassa 22.-23.10.2025. Täyteen varattuun tilaisuuteen osallistui 90 henkilöä ja seminaarissa puhuivat muun muassa Barentsin alueen sihteeristön toiminnanjohtaja Kenneth Stålhsett, Åren kunnan elinkeinoelämän asiantuntija Therese Nordfeldt, Liikenne- ja viestintäministeriön ylitarkastaja Eveliina Herensniemi sekä rajaesteneuvoston norjalaisjäsen Vibeke Hammer Madsen.

Vuoden 2025 aikana Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonta käsitteli noin 6 000 yhteydenottoa. Toimipisteisiin otetaan yhteyttä käymällä, puhelimitse tai sähköpostilla sekä sosiaalisen median kanavien kautta (facebook, twitter, LinkedIn, instagram). Huomattava osa yhteydenotoista tulee Suomen puolelta (Torniossa noin 50 % ja Storfjordissa runsaat 80 %). Eniten tiedusteluja tulee yksityishenkilöiltä, mutta yritysten yhteenottojen määrät ovat lisääntyneet huomattavasti Venäjän vastaisen rajan sulkeuduttua.

Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonnan järjestämiin 60 eri tilaisuuteen on osallistunut runsaat 2 200 henkilöä.

Rajaneuvonnalle kotisivut ja facebook ovat merkittäviä viestintäkanavia. Kotisivuilla oli rekisteröityjä sivunäyttöjä 66 500 mikä on hieman vähemmän, kuin vuonna 2024. Suurin syy vähentyneeseen liikenteeseen lienee tekoälyn vaikutus, toisaalta tekoäly on ohjannut myös ihmisiä rajaneuvonnan kotisivuille. Facebook-seuraajien määrä vuoden lopussa on ollut pysynyt tasaisena (1 240 seuraajaa), mutta rekisteröityjä sivuvierailuja oli jo yli 110 000. Syksyllä otettiin käyttöön uusi Instagram-tili. Lisäksi Rajaneuvonnan kirjoitukset lehtien yleisöpalstoille ovat saaneet hyvin näkyvyyttä (esim. Hufvudstadsbladet, Maaseudun tulevaisuus, Lapin Kansa, Helsingin Sanomat, Aamulehti).

Ruotsi-Suomi-Norja Rajaneuvonta on työskennellyt yhdessä Rajaesteneuvoston Suomen edustajan Astrid Thorsin kanssa useissa rajaestekysymyksissä, kuten esimerkiksi pankkitilin avaaminen, taksisopimus Suomen ja Norjan välillä ja yli viiden koiran kuljettaminen rajan yli olivat keskeisiä teemoja 2025. Taksisopimuksen puuttuminen Norjan ja Suomen väliltä oli merkittävä rajaeste, joka saatiin nopeasti poistettua toimintavuoden aikana.

Rajaneuvonnan toimihenkilöt ovat osallistuneet Pohjola-Nordenin Suomen pohjoismaisen rajaesteverkoston sekä Norjan ja Ruotsin ulkoministeriöiden kansallisiin kokouksiin. Norjassa Rajaneuvonnan toimihenkilö työ- ja hyvinvointiviranomaisessa (NAV) on osallistunut Ruotsin ja Norjan välisen yhteistyöryhmän (Förenklingsgruppen) kokoukseen. Vastaavanlainen yhteistyöryhmä perustettiin toimintavuoden aikana myös Ruotsin ja Suomen välille.

Liikenne

Vuoden 2025 aikana liikennesektorin yhteistyössä korostuivat etenkin ajankohtaiset turvallisuuteen, huoltovarmuuteen ja liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvät kysymykset.

Vuoden 2023 keväällä alkaneet Laurila–Tornio–Haaparanta-rataosan sähköistyshankkeen rakennustyöt saatiin päätökseen alkuvuodesta 2025. Hanke on merkittävä ja samalla ensimmäinen väylähanke, jossa Pohjois-Suomi ja Pohjois-Ruotsi tekivät yhteistyötä pohjoisten väylien turvallisuuden ja huoltovarmuuden parantamiseksi. Syksyllä hallitus esitti Tornio–Haaparanta henkilöjunaliikenteen käynnistämiseksi rahoitusta ja linjasi, että liikenne on 2030-luvulla osa valtion ostoliikennesopimusta, jonka valtio rahoittaa täysimääräisesti. Junaliikenteen Tornion ja Haaparannan välillä on määrä käynnistyä vuoden 2026 aikana.

Keväällä 2025 hallitus teki päätöksen aloittaa lakisääteisen suunnitteluprosessin eurooppalaisen raideleveyden ulottamisesta Suomeen. Hallitus esitti puoliväliriihessä 23.4.2025 20 miljoonaa euroa rahoitusta Rail Nordica -hankkeelle, jossa suunnitellaan Euroopassa yleisesti käytössä olevan raideleveyden ulottamista Suomeen. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan yhteyttä Haaparanta-Tornio-rajanylityspaikalta Kemiin. Esillä on ollut suunnittelun jatkaminen Ouluun ja Rovaniemelle. Rail Nordica -hankkeen tavoite on edistää sotilaallista liikkuvuutta ja huoltovarmuutta. Hankkeen tavoitteena on myös vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä Suomessa ja muissa Pohjoismaissa sekä vastata Naton tarpeisiin.

Pohjoismaiden liikennevirastojen pääjohtajat allekirjoittivat liikenteen varautumisen yhteistoimintaa edistävän Nordic Transport Preparedness Cooperation (NTPC) -yhteisymmärryspöytäkirjan 16.1.2025. Liikenteen varautumista edistetään Ruotsin, Suomen, Norjan ja Tanskan liikennevirastojen välisen yhteisymmärryspöytäkirjan pohjalta. Islannilla on mahdollisuus olla mukana tarvitsemiltaan osin – huomioiden sen maantieteellinen sijainti.

Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan liikenneministerit kokoontuivat Helsingissä 13.–14.5.2025 keskustellakseen liikennejärjestelmäyhteistyöstä varautumisen ja resilienssin näkökulmista sekä merenkulun turvallisuudesta, ml. varjolaivastosta. Ministerit antoivat myös yhteisen julkilausuman sotilaallisesta liikkuvuudesta ja huoltovarmuudesta. Julkilausuma korostaa rajat ylittävän sotilaallisen liikkuvuuden, siviilivalmiuden ja huoltovarmuuden merkitystä sekä Pohjoismaiden yhteisessä liikennejärjestelmästrategiassa että maiden kansallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne ja Norjan liikenneministeri Jon-Ivar Nygård allekirjoittivat sopimuksen Suomen ja Norjan välisestä taksiliikenteestä 13.3.2025 Oslolla. Suomen ja Norjan rajat ylittävää taksiliikennettä koskeva sopimus tuli voimaan 14.12.2025. Sopimus mahdollistaa taksiliikenteen maiden välillä. Sopimus selkeyttää myös taksitoimijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia rajat ylittävässä liikenteessä sekä helpottaa valvontaa. Se vahvistaa myös Suomen ja Norjan yhteistyötä liikennesektorilla.

Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat

Pohjoismaiden sisäministeriöiden alaisessa ministeri- ja virkamiestason NSHF-yhteistyöryhmässä (Nordisk samrådsgrupp på hög nivå i flyktingfrågor) jatkettiin aktiivista yhteistyötä maahanmuutto-, turvapaikka- ja kansalaisuusasioissa. Puheenjohtajuus on kiertävä ja Suomi toimi vuonna 2025 NSHF:n puheenjohtajana. Ministerikokouksessa ja korkean tason virkamiestyöryhmässä vaihdetaan ajankohtaisia tietoja ennen kaikkea maahanmuutto- ja turvapaikka-asioissa. Kesäkuun korkean tason virkamiestyöryhmän kokous järjestettiin Espoossa ja syys-lokakuun ministerikokous Helsingissä.

Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan valmistelun, lainsäädännön kehittämisen ja tilastokatsausten ohella NSHF-kokouksissa käsitellään myös konkreettisia ajankohtaisia kysymyksiä, jotka liittyvät muun muassa turvapaikanhakuun, paluuseen ja palauttamiseen sekä uudelleensijoittamiseen. NSHF:n

rakenteiden puitteissa toimii neljä temaattista alatyöryhmää, joista paluutyöryhmä sekä uudelleensijoittamistyöryhmä kuuluvat sisäministeriön hallinnonalalle. Kotouttamistyöryhmästä ja työvoiman maahanmuuttoon liittyvästä työryhmästä puolestaan vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Myös temaattisten alatyöryhmien puheenjohtajuus on kiertävä.

NSHF:n paluutyöryhmä, joka käsittelee operatiivisella tasolla paluu- ja palauttamisasioita, kokoontui vuoden 2025 huhtikuussa Helsingissä. Syksyn 2025 ministerikokouksessa sovitusti EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (pakti) täytäntöönpanoon liittyvistä teemoista järjestettiin marraskuussa asiantuntijoiden videoneuvottelukokous. Paktin täytäntöönpanosta vaihdettiin myös muuten aktiivisesti tietoa asiantuntijatasolla.

Pohjoismaat vaihtavat kansalaisuustyöryhmässä vuosittain myös tietoja kansalaisuusasioissa tapahtuneista tai vireillä olevista politiikan, lainsäädännön tai käytäntöjen muutoksista sekä tilastotietoja. Vuonna 2025 puheenjohtajana toimi Tanska, ja kokous järjestettiin Kööpenhaminassa marraskuussa.

Pakolaisten ja maahanmuuttaneiden kotoutumisen edistämiseen liittyvä yhteistyö

Pohjoismaiden ministerineuvoston epävirallisessa kotoutumisesta vastaavien ministereiden kokouksessa käsiteltiin kahta pääteemaa: (1) kotoutumisen mittaaminen ja sen vaikuttavuuden arviointi sekä (2) kotoutumisen vastuu ja velvoittavuus, mukaan lukien kunniaan liittyvän väkivallan torjunta. Kokouksen puheenjohtajina toimivat sisäministeri Mari Rantanen sekä Ahvenanmaan sosiaali- ja terveysministeri Arsim Zekaj.

Mittaamisen osalta painotettiin tietoperusteista politiikkaa, indikaattoreiden kehittämistä ja vertailua Pohjoismaiden välillä, erityisesti työllisyyden, kielitaidon ja sosiaalisen osallisuuden seurannassa. Velvoittavuuden osalta keskusteltiin toimista, joilla maahanmuuttajia kannustetaan ja veloitetaan osallistumaan kieli- ja yhteiskuntakoulutukseen, työmarkkinoille sekä omaksumaan yhteiskunnan arvot. Useat maat esittelivät konkreettisia uudistuksia, kuten työvelvoitteita, etuuskattoja, kansalaisuustestejä ja varhaiskasvatuksen kielipainotteisia ratkaisuja. Lisäksi nostettiin esiin kunniaan liittyvän väkivallan ehkäisy laajalla keinovalikoimalla, kuten rikoslain kiristyksillä, matkustuskieltojen käyttöönnotolla ja sosiaalisen kontrollin torjunnalla.

Ministerikokousta edeltävinä kahtena päivänä järjestettiin Finlandia-talossa pohjoismainen konferenssi maahanmuuttajien perheiden ja toisen sukupolven kotoutumisesta ja osallistumisesta yhteiskuntaan. Tapahtuman teemoina olivat muun muassa koulutus, työmarkkinoille pääsy, sosiaalinen osallisuus sekä identiteetti ja yhteenkuuluvuus. Ohjelmassa kuultiin tutkimusta ja käytännön esimerkkejä, jotka tarjosivat ratkaisuja erityisesti sosioekonomisten erojen kaventamiseen. Konferenssin avasi Ahvenanmaan sosiaali- ja terveysministeri Arsim Zekaj yhdessä Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteerin Karen Ellemannin kanssa. Tilaisuuteen osallistui 120 henkilöä.

Siviilivalmiuden, varautumisen ja pelastustoimen yhteistyö

Vuoden 2025 aikana pohjoismainen yhteistyö siviilivalmiuden, varautumisen ja pelastustoimen alalla on jatkunut aktiivisena. Muuttuneessa turvallisuusympäristössä yhteistyön painopiste on koko yhteiskunnan kriisinkestävyyden turvaamisessa. Kaikkien Pohjoismaiden ollessa Naton jäseniä on pohjoismaisen

yhteistyön ja sen koordinaation merkitys entisestään korostunut ja vahvistunut. EU:n varautumisunionistrategia on keskeinen myös pohjoismaisesta näkökulmasta. Pohjoismaista myös Norja ja Islanti osallistuvat osallistujamaina esimerkiksi EU:n pelastuspalvelumekanismiin (UCPM; Union Civil Protection Mechanism) liittyvään työhön.

Suomi toimi vuonna 2025 siviilivalmiuden, varautumisen ja pelastustoimen pohjoismaisen Haga-yhteistyön puheenjohtajamaana. Haga-yhteistyön tavoitteena on vahvistaa pohjoismaisten yhteiskuntien kykyä vastata vakaviin kriiseihin ja onnettomuuksiin. Suomen puheenjohtajuuskaudella edistettiin muun muassa Färsaarten, Grönlannin ja Ahvenanmaan osallistumista Haga-yhteistyöhön sekä painotettiin yhteisen konkreettisen suunnittelun tärkeyttä sekä tarvetta syventää rajat ylittävää yhteistyötä Natossa. Helsingissä järjestettiin marraskuussa 2025 Hagan ministeritason kokous.

Pohjoismaiset siviilivalmiusasioista vastaavat operatiivisen tason viranomaiset ovat jatkaneet tiivistä operatiivista yhteistyötään pohjoismaisen NordCiv-sihteeristön koordinoimana. Sihteeristön tehtävänä on muun muassa tarjota syötteitä poliittisen tason Haga-yhteistyöhön sekä tukea operatiivisen (virastotason) tason yliohtajien työtä. Haga-puheenjohtajuuteen liittyen Suomi toimi myös NordCiv-sihteeristön puheenjohtajamaana 2025 ja järjesti yliohtajatason kokouksen sekä siviilivalmius- ja varautumisasioiden korkean tason kurssin eli nk. Chefskursenin syyskuussa 2025 Kuopiossa.

Tanska toimii vuonna 2026 Haga-yhteistyön sekä Nordciv-sihteeristön puheenjohtajamaana.

Kyberrikollisuuden torjuntaa koskeva työryhmä

Työryhmä perustettiin vuonna 2024 kahdeksi vuodeksi ja sitä jatkettiin kahdella vuodella vuoden 2027 loppuun. Työryhmä jakaa kokemuksia kyberrikollisuuden vastaisesta strategisesta työstä ministeriötasolla, ylläpitää jatkuvaa tiedonvaihtoa kyberrikollisuuden torjunnassa, suunnittelee rajat ylittävää yhteistyötä kyberrikollisuutta vastaan sekä tukee Pohjoismaiden operatiivisia toimijoita ja näiden välistä yhteistyötä.

Työryhmä kokoontui vuonna 2025 kolme kertaa digitaalisesti. Keskeisiä teemoja työryhmätyössä olivat: E-evidence-asetuksen toimeenpanon jatkokehitys; Pohjoismaiden tietojenvaihdon yleiskuva; teknologian käytön kartoitus rikollisuuden ehkäisyssä ja tutkinnassa; disruption mahdollisuudet rikollisuuden ehkäisyssä; alaikäisten online-rekrytointi rikollisuuteen ja vuoropuhelu teknologiayritysten kanssa niiden vastuusta ja toimista digitaalisten palveluiden väärinkäytön ehkäisemiseksi; datakeskusten, hosting-yritysten ja numeroista riippumattomien henkilökohtaisten viestintäpalveluiden/OTT/NUIK-palveluiden sääntely sekä Budapestin yleissopimuksen toisen lisäpöytäkirjan toimeenpano ja YK:n kyberrikollisuutta koskevan yleissopimuksen toimeenpano.

Huoltovarmuusyhteistyö

Pääministeri Petteri Orpo ehdotti Pohjoismaiden pääministerien kokouksessa Oslolla lokakuussa 2023 pohjoismaisen huoltovarmuusverkoston luomista. Kehittämiskohteeksi hän nimesi myös tietojenvaihdon ja tilannekuvan jakamisen, yhteiset harjoitukset ja koulutustilaisuudet sekä materiaalsen varautumisen.

Verkoston perustamista valmisteltiin Suomen johdolla yhteistyössä pohjoismaisten kollegojen kanssa vuonna 2025. Aloite on saanut erittäin myönteisen vastaanoton ja verkoston perustamista ovat kannattaneet kaikki Pohjoismaat. Verkoston perustamisella on oma arvonsa, koska aiemmin tällaista kaikkia Pohjoismaat kattavaa verkostoa ei ole ollut. Verkosto avaa uusia mahdollisuuksia yhteistyölle.

Suomi järjesti Helsingissä 16.–17.6.2025 toisen pohjoismaisen huoltovarmuusseminaarin. Seminaari kokosi yhteen pohjoismaiset huoltovarmuudesta vastaavat ministeriöt ja viranomaiset. Seminaarissa käsiteltiin muun muassa verkoston tehtäväkuvausta (Terms of Reference), joka on tarkoitus viimeistellä alkuvuodesta 2026. Seminaarissa keskusteltiin myös pohjoismaisen verkoston konkreettisen yhteistyön toimintatavoista. Vaikka järjestelmät ja vastuutahot eroavat maiden välillä, on yhteistyölle olemassa paljon yhteistä maaperää.

Lisäksi seminaarin yhteydessä käynnistettiin ensimmäinen konkreettinen yhteistyöprojekti. Pohjoismaiden huoltovarmuusviranomaisten analyttikot (Suomesta Huoltovarmuuskeskus) rakentavat yhteistyötä tilannekuvan ja tiedon jakamisessa sekä myös toimitusketjujen analyysissa ja skenaariotyön kehittämisessä. Projekti rakentaa Pohjoismaille yhteistä tietopohjaa arvioida toimintaympäristön muutoksia ja sitä kautta kykyä yhteisiin toimiin.

Ruotsin on tarkoitus järjestää seuraava huoltovarmuusseminari vuonna 2026.

Vuoden 2025 aikana kokoontuivat myös huoltovarmuusverkoston asiantuntijatason ryhmä (Working Group) sekä johtajatasen ohjausryhmä (Steering Group).

Huoltovarmuusverkosto ei ole osa Pohjoismaiden ministerineuvoston rakennetta, mutta kulualla Suomen ministerineuvoston puheenjohtajakaudella verkosto on ollut vahvasti esillä eri yhteyksissä.

Yhteistyö saamelaisasioissa

Pohjoismainen saamelaisasiain virkamieselin (NÄS) kokoontui 5.11. Kiirunassa. Kokouksessa keskusteltiin Pohjoismaisesta saamelaissopimuksesta ja Sámi Giellagáldun toiminnasta ja resursseista. Lisäksi kokouksessa vaihdettiin kokemuksia liittyen erityisesti viranomaisten ja saamelaiskäräjien väliseen neuvottelumenettelyyn ja totuus- ja sovintoprosessien etenemiseen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Lapsi- ja nuorisoyhteistyö

Lapset ja nuoret olivat yhtenä Suomen ja Ahvenanmaan puheenjohtajuuskauden painopisteenä. Nuorisosektorilla Suomi nosti esille erityisesti demokratiaan ja nuorten osallisuuteen liittyviä teemoja.

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist kutsui Pohjoismaiden nuorisoasioista vastaavat ministerit etäkokoukseen 4.4.2025, jonka aiheena oli nuorten digitaalinen hyvinvointi sekä nuorten tulevaisuuskon heikentyminen. Keskustelussa todettiin, että kaikissa Pohjoismaissa käydään keskustelua sosiaalisen median käytön ikärajoista sekä suosituksista lasten ja nuorten älylaitteiden käytölle. Kokouksessa vaihdettiin tietoja teemoihin liittyvistä mahdollisista politiikkasuosituksista ja meneillään olevista lakivalmisteluista. Kokouksen lopuksi ministeri Bergqvist toivoi nuorisoministerien kokousperinteen jatkuvan myös Tanskan puheenjohtajuuskaudella.

Tunnelmia NBYS:n avajaisista Hanasaaressa

Kuva: Sanna Puura

Nordic Baltic Youth Summit -konferenssi järjestettiin 28.–29.11.2025 Hanasaaressa osana puheenjohtajuuskauden ohjelmaa. Siihen osallistui 200 iältään 18–30-vuotiasta nuorta Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Islannista, Tanskasta, Virosta, Latviasta, Liettuasta, Ahvenanmaalta, Färsaarilta ja Grönlannista. Huippukokouksessa etsittiin ratkaisuja pinnalla oleviin haasteisiin; nuorten työllisyyteen sekä vihreään siirtymään. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Nuorisola ry. ja sen rahoituksesta vastasi NORDBUK ja Pohjoismaiden ministerineuvosto. Konferenssin avajaisissa kuultiin mm. työministeri Matias Marttista ja Euroopan neuvoston pääsihteerä Alain Berset’iä. Konferenssin politiikkasuositukset koskevat toimenpiteitä mm. työharjoittelujen edistämiseen sekä koulutus- ja työliikkuvuuden helpottamiseen liittyen. Suositukset luovutettiin päätöstilaisuudessa liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutalalle.

Lokakuussa 2025 Pohjoismaiden ministerineuvosto julkaisi selonteon, joka koskee pohjoismaista lapsi- ja nuorisoyhteistyötä vuosina 2024–2025. Selonteko osoittaa, että lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulma on jalkautunut hyvin Pohjoismaiden ministerineuvoston työhön. Suurin osa sektoreista on sisällyttänyt näkökulman ohjausasiakirjoihinsa, yhteistyöohjelmiinsa ja hankkeisiinsa. Kehittämiskohteena mainitaan mm. se, että, jatkossa tulisi varmistaa, että nuoret saavat palautetta omien toimiansa vaikutuksesta tehtyihin päätöksiin. <https://www.norden.org/fi/node/96066>

Pohjoismainen yhteistyökomitea (NSK) hyväksyi joulukuussa NORDBUKin ehdottamat sääntömuutokset. Jatkossa NORDBUK on suoraan päätösvaltainen uuden rahoitusohjelman Program for Børn & Unge osalta,

jossa ovat mukana sekä strategiset toimet että hankerahoitusohjelma Norden 0–30. Samalla nuorisodelegaatteja koskeviin ikäräjöihin ja nimittämismenettelyihin tehtiin tarkennuksia.

Pohjola-Norden ry on vuoden 2025 aikana toiminnassaan alla olevien tapahtumien ja toimintojen kautta vahvistanut lasten ja nuorten sekä lasten ja nuorten kanssa toimivien mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan Pohjoismaista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Pohjoismainen kirjallisuusviikko järjestettiin viikolla 46. Vuoden teema oli Yhtenäisyys Pohjolassa, jolla nostettiin esille Pohjolan haasteita ja mahdollisuuksia nykyisessä maailmantilanteessa. Aamuhämärässä-ääneenlukuteksti lapsille oli färsaarelaisen kirjailijan Bárður Oskarssonin kuvakirjasta Ein hundur, ein ketta og ein mús (Koira, kissa ja hiiri). Lukutilaisuuksia järjestettiin ympäri maata kirjastoissa, kouluissa ja muissa soveltuvissa tiloissa. Projektin tapahtumanjärjestäjiksi rekisteröityi Suomesta noin sata toimijaa.

Yhteistyössä Walhallan, Svenska nu -verkoston ja Pohjoismaisen kulttuuripisteen kanssa järjestettiin Kuukauden pohjoismainen elokuva -sarja, jossa tarjottiin ihmisille mahdollisuus päästä katsomaan laadukkaita pohjoismaisia elokuvia noin kymmenellä paikkakunnalla ympäri Suomen. Sarjalla on sekä kevät- että syyskausi, ja yhden kauden aikana esitetään 3–4 elokuvaa per paikkakunta. 2025 näytöksiä tarjottiin erityisesti koululaisryhmille. Näytökset järjestettiin kouluille sopiviin aikoihin aamupäivällä tai iltapäivällä. Näytökset olivat hyvin suosittuja kouluryhmien keskuudessa. Lisäksi tarjosimme kouluille mahdollisuuden tilata ilmaisia elokuvia luokkaan katsottavaksi Filmoteket elokuvapalvelun kautta yhteistyössä Svenska nu -verkoston ja Walhallan kanssa.

Jatkoimme yhteistyötä Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton (PNN), Nordjobbin sekä Suomen opettajaksi opiskelevien liiton (SOOL) kanssa. Järjestimme aamupalatapahtumia Jyväskylässä, Joensuussa, Tampereella sekä Turussa. Vierailujen tarkoituksena on ollut lisätä tietoisuutta tarjoamistamme pohjoismaisista mahdollisuuksista.

Pohjoismainen kesäleiri järjestettiin 2025 Hillerödissä heinäkuun alussa. Leirille lähti eri puolilta Suomea yhteensä 20 nuorta. Leirin aikana pohjoismaiset nuoret tutustuvat toisiinsa sekä maiden kieliin ja kulttuureihin muun muassa harrastusmuotojen parissa. Leirillä mukana olivat kolme kielenopettajaa, jotka toimivat suomalaisen osallistujaryhmän vastuuaisina.

Ahvenanmaan kielikurssille osallistui yhteensä 29 suomenkielistä nuorta. Kurssin tarkoitus on vahvistaa suomenkielisten lukiolaisten ruotsin kielen taitoja ylioppilaskirjoituksia varten. Kurssi sai erinomaista palautetta sekä osallistujilta että opettajilta.

Apurahoja myönnettiin yhteensä n. 95 000 euron edestä leirikouluja, opettajien apurahoja sekä opintomatkoja varten. Apurahojen tarkoitus on mahdollistaa käytännön kokemuksia Pohjoismaista, kielistä, kulttuureista ja avittaa verkostojen rakentamista.

Kirjastipendit lähetettiin fyysisinä kirjoina kaikille suomen- sekä ruotsinkielisille yläkouluille sekä lukioille. Vuoden kirja yläkouluille oli Nora Khalilin ”Yani”, lukioiden kirjaksi valittiin Kersin Lundgren Hahnin ”Innan helgen är över”.

Tammikuussa osallistuttiin Educa-messuille, joka on opetusalan suurin vuosittainen tapahtuma Suomessa. Marraskuussa osallistuttiin lisäksi Studia-messuille.

Vuoden 2024 lopussa pilotoitua Upptäck Island -toimintaa jatkettiin kouluissa minkä lisäksi syksyllä 2025 aloitettiin uusi vierailumuoto Upptäck Norge. Vierailuiden tarkoitus on herättää kiinnostusta muita Pohjoismaita kohtaan ja madaltaa kynnystä opiskella suomen ja ruotsin lisäksi muita pohjoismaisia kieliä.

Pohjoismainen työmarkkina- ja liikkuvuusohjelma Nordjobb siirtyi 1.9.2025 Pohjola-Norden ry:n alaisuuteen.

Nordjobb-liikkuvuusohjelma

Nordjobb-liikkuvuusohjelman tavoitteena on tarjota 18–30-vuotiaille pohjoismaisille nuorille kausityöpaikkoja, asunto sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan ohjelmaa Pohjolassa. Pääosin Pohjoismaiden Ministerineuvoston rahoittama ohjelma lisää liikkuvuutta pohjoismaisilla työmarkkinoilla ja pohjoismaisten kielten ja kulttuurien tuntemusta.

Yhteensä 225 suomalaista nuorta sai Nordjobbin kautta töitä muista Pohjoismaista, mikä on yli 20 % enemmän viime vuoteen verrattuna. Vuonna 2025 yhteensä 23 nuorta sai kausityöpaikan Suomesta Nordjobbin kautta. Työpaikkoja oli tarjolla yhteensä 78, joten 55 paikkaa jäi täyttämättä. Työpaikat, joita nuoret Suomesta saivat, olivat suurimmaksi osaksi hoitoalan sekä matkailu- ja ravintola-alan työpaikkoja mutta mukaan mahtui myös muita aloja. Uusien työnantajien kanssa yhteistyön aloittaminen on haastavaa Suomessa, sillä monet työnantajat vaativat kausityöntekijöiltä suomen kielen osaamista. Vuoden aikana suurimmat haasteet liittyivät työnantajien kanssa tehtävään yhteistyöhön, sillä Suomeen oli runsaasti hakijoita, mutta kaikki työnantajat eivät palkanneet Nordjobbin kautta kausityöntekijöitä. Viime vuonna alkanutta yhteistyötä uusien työnantajien kanssa jatkettiin ja talvella tarjolla olevia työpaikkoja onnistuttiin lisäämään. Vuosi 2025 oli Nordjobbille erityinen, sillä liikkuvuusohjelma täytti 40 vuotta, ja tätä juhlistettiin Pohjoismaissa erilaisilla juhlallisuuksilla.

Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea (NORDBUK)

Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea NORDBUK kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Kokousten puheenjohtajuudet jaettiin Suomen ja Ahvenmaan viranomais- ja nuorisoedustajien kesken. Kesäkuun kokous järjestettiin Helsingissä 3.–5.6.2026, kokouksen yhteydessä komitea pääsi tutustumaan Aseman Lapset -järjestön toimintaan sekä osallistumaan Nordens välfärdscenterin järjestämään konferenssiin. Konferenssin yhteydessä järjestettiin epävirallinen tapaaminen NORDBUKin jäsenten sekä pohjoismaisten lapsiasiavaltuutettujen välillä. Kokouksessa todettiin, että tapaaminen oli hyödyllinen ja yhteistyön jatkoa suunnitellaan.

NORDBUKin rahoittamana Nuorisoala ry. toteutti Ungas val -osallisuushankkeen osana puheenjohtajuuskauden toimintaa. Nuorten vaaleissa 13–18-vuotiaat oppilaat voivat osallistua simuloituihin vaaleihin jokaisten valtakunnallisten vaalien yhteydessä. Hanke vahvisti Pohjoismaiden välillä tehtävää yhteistyötä demokratiakasvatuksessa ja nuorille suunnattujen vaalien järjestämisessä. Hankkeessa kerättiin hyviä pohjoismaisia käytäntöjä nuorisovaalien järjestämisestä. Loppujulkaisu löytyy ministerineuvoston sivuilta.

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto (PNN)

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto (PNN) on puoluepoliittisesti sitoutumaton nuorisojärjestö, jonka toimintaan voi osallistua kaikki Suomessa asuvat 15–29-vuotiaat. PNN:llä on neljä paikallisyhdistystä ja 26 jäsenjärjestöä, jotka edustavat monipuolisesti eri taustaisia nuoria. PNN tarjoaa jäsenistölleen, jäsenjärjestöilleen sekä pohjoismaisista teemoista kiinnostuneille nuorille monipuolista ohjelmaa eri puolella Suomea ja Pohjolaa.

Vuosi 2025 oli PNN:lle erityinen sillä, liitto täytti 60 vuotta, mikä näkyi toiminnassa vuoden aikana. Juhlavuosi kiertueen tapahtumia järjestettiin viidellä eri paikkakunnalla ja vuosi huipentui Helsingissä järjestettyihin juhliin. Vuosittaisen jäsenmatkan kohteeksi valikoitui Oslo ja uusi tapahtumakonsepti ”Pohjoismaisen vaikuttamisen foorumi” järjestettiin Hanasaareissa elokuussa. Foorumissa osallistujat pääsivät perehtymään ja syventymään pohjoismaiseen vaikuttamiseen sekä pohjoismaisen yhteistyön poliittisiin instituutioihin ja rakenteisiin. Vuosi 2025 oli onnistunut myös jäsenhankinnan osalta, sillä jäsenmäärä kasvoi lähes 500 uudella jäsenellä. Muutoksia liiton toimintaan tuli Nordjobb-liikkuvuusohjelman siirtyessä Pohjola-Norden ry:n hallinnoitavaksi syyskuusta lähtien.

Viime vuonna Erasmus+ -rahoituksella aloitettu ”a Stronger Nordic Youth Movement” (SNYM) hanke päättyi 2025. Hankkeen tavoitteena oli koota pohjoismaisia nuoria keskustelemaan ja jakamaan kokemuksiaan osallisuudesta. Toukokuussa Helsingissä järjestettiin kolmas ja viimeinen työpaja, jonka tavoitteena oli laatia suosituksia nuorten osallistumista koskevista toimintalinjoista ja käytännöistä. Työpajojen tulokset koottiin julkaisuksi <https://pnn.fi/wp-content/uploads/2025/10/SNYM-publication.pdf>. Julkaisun tarkoitus on auttaa pohjoismaisia päätöksentekijöitä luomaan lainsäädäntöä ja olosuhteita, jotka madaltavat nuorten ja poliittisen päätöksenteon välisiä kynnyksiä ja mahdollistavat nuorten aktiivisemman osallistumisen kansalaisyhteiskuntaan.

Nuorten Pohjoismaiden neuvosto (UNR)

Nuorten Pohjoismaiden Neuvostosta (UNR) tuli 1. tammikuuta 2025 itsenäinen yhdistys Suomessa vuonna 2024 tehdyn päätöksen vuoksi. Vuosi on tuonut mukanaan muutamia muutoksia etenkin taloudellisella ja hallinnollisella tasolla, mutta tavanomainen toiminta on jatkunut ja kehittynyt entiseen tapaan. UNR:n hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kaikkiin Pohjoismaiden neuvoston kokouksiin, teemaistuntoon ja istuntoon.

Nuorten Pohjoismaiden Neuvoston istunto järjestettiin lokakuussa 2025 Tukholmassa. Istunnon keskeisiä teemoja olivat resilienssi, demokratia ja monimuotoisuus epävarmoina aikoina, ja istunnon yhteydessä järjestettiin myös näitä aiheita käsittelevä seminaari yhteistyössä Interreg NPA:n ja Nordregion kanssa. Istunnossa valittiin uusi hallitus, ja suomalainen Arvid Karell valittiin puheenjohtajaksi kaudelle 2026. Istunnossa käsiteltiin ennätyselliset 53 päätöslauselmaa, joista 33 hyväksyttiin. Ne välitetään edelleen Pohjoismaiden neuvoston valiokunnalle vuonna 2026. Vuoden aikana UNR perusti Pohjoismaisen nuorisopalkinnon, jonka tarkoituksena on tuoda esiin ja palkita henkilöitä tai organisaatioita, jotka edistävät pohjoismaista yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä pohjoismaisten nuorten keskuudessa. Palkinnon ensimmäinen voittaja oli liikkuvuusohjelma Nordjobb. Voittaja julkistettiin istunnossa Tukholmassa.

Kesällä 2025 UNR järjesti Utøyalla kolmannen kesäleirinsä, johon osallistui noin 50 poliittisesti aktiivista nuorta Pohjoismaista ja Ukrainasta. Leirin tarkoituksena on luoda tilaa poliittiselle vuoropuhelulle ja tarjota mahdollisuus jakaa kokemuksia ja luoda yhteyksiä muihin Pohjoismaihin myös puoluepoliittisten rajojen yli. Kesäleiri rahoitettiin Pohjoismaiden neuvoston varoista.

Ruotsin kielen edistäminen

Svenska nu -verkosto tarjoaa erilaisia oppiainerajat ylittäviä ohjelmia, jotka tukevat ruotsinopetusta suomenkielisissä kouluissa. Ohjelmat ovat maksuttomia kouluille, ja tarjontaan kuuluu kaikkea työpajoista ja luennoista elokuvanäytöksiin sekä teatteri- ja musiikkiesityksiin. Verkoston kouluohjelmat toteuttavat

opetussuunnitelmien perusteiden tavoitteita tukemalla kielikasvatusta ja kehittämällä oppilaiden kielitietoisuutta ja kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi.

Svenska nu tarjosi suomenkielisille kouluille vuoden aikana 39 erilaista kouluohjelmaa. Yksi vuoden suosituimmista uutuuksista oli Cirkuskarusellen-työpaja, jossa oppilaat pääsivät harjoittelemaan sirkustemppeja kaksikielisesti. Muita suosittuja kouluohjelmia olivat mm. Kocka på svenska -vierailut, virtuaaliset työhaastattelut, Nordjobb-kokemuksista kertovat luennot ja ruotsalaisten toimittajien vierailut. Monipuolinen ruotsinkielinen kulttuuritarjonta tavoitti hyvin kohderyhmän alakoululaisista korkeakouluopiskelijoihin.

Svenska nu julkaisi viisi uutta oppimateriaalia, joista kaksi keskittyy ruotsin kielen osaamisen tärkeyteen: kielitaidon etuja tulevaisuuden opinnoissa ja työelämässä valaiseva 10 syytä oppia ruotsia -kokonaisuus, ja monipuolisiin kielivalintoihin kannustava Språksuperhjältar-videosarja, jossa alakoululaiset ja heidän huoltajansa kertovat ruotsin opiskelusta pitkänä A1-kielenä. Lisäksi julkaistiin oppimateriaalia hoitoalanopiskelijoille sekä suomenruotsalaisiin juhlapäiviin ja juhliin keskittyvä Fira hela året.

Vuoden aikana Svenska nu järjesti myös muun muassa päättäjätapaamisen Lahdessa ja aamiaisseminaarin SuomiAreenan yhteydessä Porissa, koulutuksia ja kesäkurssia ruotsinopettajille, kielityöpajoja suomenkielisille kausityöntekijöille Ruotsissa sekä kirjoituskilpailun lukiolaisille.

Kielisaareke-projekti jatkoi työskentelyä kielisaarekkeiden monipuolisen kehittämisen parissa. Kielisaarekkeet ovat yksikielisiä suomenkielisiä kuntia, joilla tarjotaan ruotsinkielistä koulutusta. Vuonna 2025 projekti osallistui useisiin paikallisiin ja kansallisiin kehityshankkeisiin, koordinoi kielisaarekkeiden ja ruotsinsuomalaisten koulujen johtajien välisen vaihtohankkeen ja järjesti useita koulutuspäiviä, mm. Kielisaarekepäivät Kotkassa sekä kirjaprojektin koululaisille.

LIITTEET

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti vuonna 2025

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2025 budjetti oli 1 070 387 000 Tanskan kruunua. Budjetti katetaan liki kokonaan eri Pohjoismaiden maksuosuuksilla, jotka jyvitetään maiden bruttokansantulon perusteella. Itsehallintojen osuudet Pohjoismaiden ministerineuvoston budjeteissa sisältyvät emämaiden maksuosuuksiin.

Maiden budjettiosuudet 2022-2024 (milj. DKK)						
	2023		2024		2025	
Tanska	233,4	22,8 %	234,2	22,5 %	229,9	21,8 %
Suomi	177,1	17,3 %	175,0	16,8 %	161,5	15,3 %
Islanti	15,4	1,5 %	14,6	1,4 %	14,8	1,4 %
Norja	265,1	25,9 %	272,2	26,1 %	321,0	30,4 %
Ruotsi	332,7	32,5 %	345,4	33,2 %	328,1	31,1 %

Vaihtokurssi on ollut 1 € ≈ 7,46 DKK.

Vuoden 2025 budjetti (1 070 387 000 Tanskan kruunua) on n. 143 m€. Suomen maksuosuus n. 26,1 m€ sisältää lisäksi tasausmaksun, joka pohjautuu Pohjoismaiden valtiosopimukseen pääsystä korkeampaan koulutukseen.

Vuoden 2025 budjettia valmisteltiin yhteistoiminnassa Pohjoismaiden neuvoston kanssa.

Vuoden 2025 budjettikirja, joka on tilattavissa myös painettuna versiona, löytyy skandinaavisena kieliversiona sekä tiivistelmänä suomeksi osoitteista:

<https://www.norden.org/da/publication/budget-2025>

<https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1933983/FULLTEXT01.pdf>

.....

Pohjoismaiset kokoukset, seminaarit ja konferenssit vuonna 2025

POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN POLIITTISET SUUNTAVIIVAT

Pääministereiden yhteistyö

- 26.5. Pohjoismaiden pääministerien kesäkokous (N8+Saksa)
- 28.10. Pohjoismainen pääministerikokous istuntoviikolla (N5+3)

Yhteistyöministeriöiden yhteistyö (MR-SAM)

- 3.–4.2. NSK, Kööpenhamina
- 26.2. MR-SAM, Kööpenhamina
- 27.3. NSK, virtuaalokokous
- 4.4. MR-SAM, ylimääräinen virtuaalokokous
- 21.–22.5. NSK, Riika
- 10.–11.6. MR-SAM, Helsinki
- 2.9. NSK, virtuaalokokous
- 11.–12.9. MR-SAM, Ahvenanmaa
- 9.10. NSK, virtuaalokokous
- 27.10. MR-SAM, Tukholma
- 11.–12.12. NSK, Kööpenhamina

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö

- 15.–16.1. N5 pol.päällikkökokous, virtuaalokokous
- 11.2. N5 ulkoministerit, virtuaalokokous
- 2.–3.6. N5 VSI-kokous, Tukholma
- 18.–19.8. N5 ulkoministerit, Nuksio
- 26.9. N5 ulkoministerit UNGA:n korkean tason viikolla New Yorkissa
- 29.10. N5 ulkoministerit ja Uuden-Seelannin ulkoministeri, Tukholma (PYMI)
- 4.12. N5-Keski-Aasia ulkoministerikokous Etyjin ministerikokouksen yhteydessä Wienissä

Yhteistyö kehityskysymyksissä

- 5.9. Pohjoismaisten kehitysministeriöiden kokous, Köningstedtin kartano, Vantaa

POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ ERI SEKTOREILLA

Kulttuuriyhteistyö

- Ministerikokoukset
- 5.5. MR-K 1/2025, Helsinki
- 6.5. Epävirallinen Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Ukrainan kulttuuriministeriöiden kokous
- 29.10. MR-K 2/2025, Tukholma
- Virkamieskokoukset
- 5.–6.3. ÄK-K 1/2025, Kööpenhamina
- 12.6. ÄK-K 2/2025, etäkokous
- 10.–11.9. ÄK-K 3/2025, Ahvenanmaa
- 10.–11.12. ÄK-K 4/2025, etäkokous
- Tapahtumat

- 1.4. Pohjoismainen kieliseminaari, Espoo
- 17.–18.6. Kulttuurifoorumi, Suomenlinna
- 18.–19.9. Medialukutaito ja demokratiakasvatus yhteiskunnallisen resilienssin rakentajina -konferenssi, Helsinki
- 6.–8.10. Kulttuurinen moninaisuus ja inklusiivisuus pohjoismaisessa kulttuuriyhteistyössä, Oulu
- 7.–8.10. Borderless Responsibility -seminaari, Maarianhamina

Koulutus ja tutkimusalan yhteistyö

Ministerikokous

- 6.5. MR-U 1/2025, Helsinki
- Virkamieskomitean kokoukset
- 28.2. ÄK-U 1/2025, Kööpenhamina
- 11.6. ÄK-U 2/2025, Ahvenanmaa
- 23.10. ÄK-U 3/2025, Helsinki
- 2.12. ÄK-U 4/2025, etäkokous

Tapahtumat

- 1.4. Pohjoismainen kieliseminaari, Espoo
- 18.–19.9. Medialukutaito ja demokratiakasvatus yhteiskunnallisen resilienssin rakentajina -konferenssi, Helsinki
- 22.9. Pohjoismainen webinaari OECD:n Education at a Glance 2025 -raportista
- 24.9. Pohjoismainen seminaari osallisuuden ja kielenkehityksen tukemisesta varhaiskasvatuksessa, Social Inclusion and Diversity on Nordic ECEC – research and practice, Helsinki
- 22.10. ÄK-U ja ÄK-A virkamieskomiteoiden välinen workshop vihreän siirtymän osaamistarpeista, Helsinki

Ympäristö

Ympäristö- ja ilmastoministereiden kokoukset (MR-MK)

- 8.5. MR-MK, Nuuk
- 29.10. MR-MK, Tukholma
- Virkamieskomitean kokoukset (ÄK-MK)
- 4.–5.3. ÄK-MK, etäkokous
- 11–12.6. ÄK-MK, Porvoo
- 10.–11.9. ÄK-MK, Maarianhamina
- 2.–3.12. ÄK-MK, etäkokous
- Rakentamisesta ja asumisesta vastaavat ministerit
- 5.11. Vantaa

Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka

MR-N

- 23.10. Espoo
- ÄK-N
- 11.2. Kööpenhamina
- 10.4. Espoo
- 18.9. Kööpenhamina
- 4.12. Kööpenhamina
- The Nordic Tourism Working Group (NTWG)

- 21.1. Kööpenhamina
 13.3. etäkokous
 5.6. Tukholma, sis. myös epävirallinen työpaja, Nordic Tourism Conferencen (4.6. Visit Sweden vastuujärjestäjä) yhteydessä
 9.10. Helsinki, sis. myös epävirallinen työpaja
 11.11. etäkokous
 ÄK-E
 5.3. Helsinki
 4.6. Ahvenanmaa
 4.9. etäkokous
 3.12. Kööpenhamina
 Työryhmät EMG, NAFH, NGCCUS kokoustavat keskenään 3–5 kertaa vuodessa.
 Aluekehittämisestä ja -suunnittelusta vastaavat ministerit (MR-R)
 23.10. Espoo
 Aluepolitiikan virkamieskomitea (ÄK-R)
 3.–4.3. Kööpenhamina
 13.–14.5. Maarianhamina
 16.9. etäkokous
 2.12. Helsinki
 3.–4.12. Nordregio Forum, Lahti
 Kotoutumisen pohjoismaisen ohjelman ohjausryhmä
 14.1. Teams
 16.5. Kööpenhamina
 19.6. Teams
 25.11. Helsinki
 Pohjoismainen kotoutumiseen liittyvä kieliverkosto (Nordic Network on Language Training at Ministerial level) kokoontui 7.3., 26.3., 11.4., 2.9. ja 29.10
 Nordic expert group on labour market integration of refugees and migrants
 26.5. Teams
 25.11. Helsinki

Yhteistyö talous- ja finanssisektorilla

- MR-Finans
 12.11. Bryssel
 ÄK-Finans
 20.3. Kööpenhamina
 18.6. etäkokous
 24.9. Helsinki
 10.12. etäkokous
 Seminaarit
 7.5. Nordic Economic Policy Review (NEPR) vuoden 2025 raportin julkaisutilaisuus (Wage formation and the Nordic Model), Helsinki
 4.11. Nordic Economic Policy Review (NEPR) seminaari (Advancing Policy Through Randomized Experiments), Helsinki

Maa- ja metsätalous- sekä kalastus- ja elintarvikesektori

- MR-FJLS
 12.6. Kuopio

	<u>ÄK-EKSE</u>
7.–8.4.	Oulu
11.6.	Kuopio
10.9.	Kööpenhamina
	<u>ÄK-LIVS</u>
13.3.	Kööpenhamina
17.9.	Helsinki
	<u>ÄK-Jord ja Skog</u>
19.3.	Helsinki
12.11.	Kööpenhamina
	<u>ÄK-FISK</u>
12.3.	Kööpenhamina
6.11.	Helsinki
	<u>NKJ (ja SNS)</u>
8.–9.5.	Islanti kesäkokous (yhdessä SNS:n kanssa)
9.10.	syyskokous (ja perään 60-vuotisseminaari)
	<u>Konferenssit</u>
14.–15.5.	Nordic Conference on Climate Change Adaptation (NOCCA), Rovaniemi
4.–5.11.	Energy Transition in Fisheries from Visions to Actions, Helsinki
10.–11.12.	The Nordic Land Use Conference, Alnarp (NKJ järjesti yhdessä SNS:n kanssa)
	<u>Seminaarit</u>
11.6.	Resilience of Ecosystems and Communities: Lessons from NOCCA2025 and Future Perspective, Kuopio
	Securing Sustainable Nordic Food Systems in Turbulent Times, Kuopio
	Panel discussion: From research to policy: High-level dialogue on the Nordic bioeconomy, Kuopio
10.10.	NKJ:n 60-vuotisjuhlaseminaari, Alnarp

Sosiaali- ja terveystieteet

	<u>Pohjoismainen sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvosto (MR-S)</u>
8.–9.4.	Tornio
	<u>Pohjoismainen sosiaali- ja terveystieteiden virkamieskomitea (ÄK-S)</u>
19.–20.2.	Kööpenhamina
11.–12.6.	Helsinki
26.–27.11.	Tallinna
25.11.	NB8-virkatason kokous Tallinnassa
	<u>Muut tapahtumat</u>
12.–13.2.	Pohjoismainen ”Right to live independently and be included” -tilaisuus YK:n vammaisyleissopimuksesta Helsingissä ja online
24.–25.4.	Pohjoismaiden ja Baltian maiden STM:n hallinnonalan kansainvälisten asioiden- ja EU-päälliköiden kokous Tallinnassa
28.–29.4.	Pohjoismaiden kansanterveysareenan kokous Helsingissä sekä online
ja 10.–11.11.	
7.–9.5.	Pohjoismaisia tilaisuuksia vammaisalan pohjoismaisen vammaistutkimusverkoston konferenssin yhteydessä Helsingissä
20.5.	VALO-sidosryhmäfoorumi: pohjoismainen yhteistyö terveystietojen hyödyntämisessä Göteborgissa
20.–21.5.	Svalbard-ryhmän konferenssi Porvoossa

- 4.–5.6. NVC:n päätöskonferenssi koronapandemian vaikutuksia lapsiin ja nuoriin Helsingissä
 11.6. Pohjoismainen sivutapahtuma ”AI for all” YK:n vammaisyleissopimuksen osapuolikokouksen 18. istunnossa New Yorkissa
 26.–27.8. Pohjoismaisen alkoholi- ja huumefoorumin kokous
 28.–29.8. Pohjoismaisen tupakkatyöryhmän kokous
 2.–4.9. Pohjoismaisten tilastokomiteoiden (Nomesko ja Nososko) yleiskokous Tórshavnissa
 10.9. Pohjoismainen hyvinvointifoorumi Helsingissä
 17.–19.9. Kansainvälinen eHealth-konferenssi ”#eHealth2025: Strengthening Interoperability and Equality in Digital Health with Nordic Innovations” Helsingin ja Tukholman välisellä laivalla
 29.10. VALO ja FinHITS-foorumi: Nordic Health Data Summit Helsingissä

Tasa-arvoyhteistyö

- Tasa-arvo- ja HLBTI-asiain ministerineuvosto (MR-JÄM)
 7.10. Hämeenlinna
 8.10. ministeripaneeli ja SRHR-työlounas Pohjoismaisilla tasa-arvopäivillä Vantaalla
Tasa-arvo- ja HLBTI-asiain virkamieskomitea (ÄK-JÄM)
 29.–30.1. Helsinki
 13.–14.5. Ahvenanmaa
 19.–20.11. Kööpenhamina
Muut tapahtumat
 28.–29.1. Anti-gender-liikehdinnän vastaiset strategiakokoukset (”Pushing for Progress”)
 18.–19.11. Helsingissä ja Kööpenhaminassa
 9.–12.3. Yhteispohjoismainen ”Pushing for Progress”-ministeriohjelma YK:n naisten asemaa käsittelevän toimikunnan istunnossa New Yorkissa
 26.3., 23.4., 21.5. Poikien ja miesten tasa-arvokysymyksiin paneutuva webinaarisarja ”On Men and masculinities – From change and crises to empowerment”
 6.6. Baltic Pride Vilnassa
 18.6. Helsinki Pride Business Forum Helsingissä
 6.–7.10. Istanbulin sopimuksen kansallisille koordinaatioelimille suunnattu pohjoismaisbalttilainen kokous Helsingissä
 22.–22.10. Seminaari koskien tiedonkeruuta HLBTI-ihmisten hyvinvoinnista Helsingissä ja online

Työelämää koskeva yhteistyö

- ÄK-A
 25.–26.3. Kööpenhamina
 23.10. Helsinki
Työmarkkinajaosto
 12.–13.3. Reykjavik
 10.9. Helsinki
Työoikeusjaosto
 12.–13.5. Kööpenhamina
 6.–7.11. Oslo
Työympäristöjaosto
 10.9. Helsinki (päävastuu STM:llä)
EU-Baltti informaatioryhmä
 8.12. Bryssel
Muut tapahtumat

- 9.9. työperäisen hyväksikäytön ehkäisyyn liittyvä seminaari Helsingissä
 11.9. psykososiaaliseen työympäristöön liittyvä seminaari Helsingissä
 (päävastuutaho STM)
 22.10. Helsinki, seminaari yhdessä ÄK-U:n kanssa

Lainsäädäntöyhteistyö ja muu oikeudellinen yhteistyö

- Oikeusministerikokous MR-JUST
 3.–4.6. Helsinki
ÄK-just kolme kertaa (kerran virtuaalisesti)
Tapahtumat
 12.–13.11. Pohjoismainen demokratiafoorumi, Helsinki
 5.11. Pohjoismainen saamelaisasiain virkamieselin (NÄS), Kiiruna

Digitalisaatio

- MR-Digital
 6.11. Tampere
HNG-Digital
 6.3. online
 26.–27.5. Maarianhamina
 30.9. online
 5.11. Tampere

MUU POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ

Rajaestetyö, rajaesteneuvoston kokoukset

- 5.3. Rajaesteneuvoston kokous Kööpenhaminassa
 10.–11.6. Rajaesteneuvoston kokous Helsingissä
 29.10. Rajaesteneuvoston kokous PN:n istunnon yhteydessä Tukholmassa
 16.12. Rajaesteneuvoston kokous

Liikenne

- 13.–14.5. Pohjoismaisten liikenneministerien epävirallinen kokous Helsingissä
 marraskuu Pohjoismaiden liikennevirastojen pääjohtajien kokous Helsingissä

Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat ml. maahanmuuttoon ja pakolaisiin liittyvä yhteistyö

- 10.–11.4. Maahanmuuttoasioiden yhteistyöryhmän paluualatyöryhmän kokous, Helsinki
 4.–5.6. Maahanmuuttoasioiden yhteistyöryhmän paluualatyöryhmän kokous, Oslo
 10.–11.6. Maahanmuuttoasioiden korkean tason virkamiestyöryhmä (NSHF), Espoo
 30.9.–1.10. Maahanmuuttoasioiden ministerikokous (NSHF), Helsinki
 13.11. Asiantuntijatason videoneuvottelukokous EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen täytäntöönpanosta
 27.–28.11. Pohjoismaisen kansalaisuustyöryhmän kokous, Kööpenhamina

Siviilivalmiuden, varautumisen ja pelastustoimen yhteistyö

- 09/25 Korkean tason siviilivalmius- ja varautumisasioiden Chefskursen

- 23.–25.9. Rajavartiolaitoksen johto osallistui Pohjoismaiden jokavuotiseen rannikkovartiostokokoukseen (Nordic Coast Guard Conference), Norja
11/25 Haga -ministerikokous, Helsinki

Nuorisoyhteistyö

- PNN juhluvuosikiertueen tapahtumat Vaasassa, Jyväskylässä, Rovaniemellä, Oulussa ja Turussa.
- 12.3. NORDBUK 01/25, Tukholma
20.3. Pohjolan Päivä
4.4. Epävirallinen nuorisoministerikokous, online
25.4. PNN kevätkokous ja keskustelutilaisuus teemalla nuorten osallisuus kunnallisessa päätöksenteossa
9–11.5. Workshop 3 – SNYM-projektin kolmas työpaja, Helsinki
14.5. Eduskuntavierailu kansanedustaja Jouni Ovaskan ja Mittengruppen:in pääsihteeri Terhi Tikkanan vieraana
3.–5.6. NORDBUK 02/25, Helsinki
13–15.6. PNN jäsenmatka Osloon
7–10.7. UNR Sommarläger – Unga politiker från Norden och Ukraina samlades på Utøya för att diskutera demokrati
23.8. Pohjoismaisen vaikuttamisen foorumi
24.–26.10. UNR Session – UNR:n istunto Tukholma, Ruotsi
20.11. NORDBUK 03/25, Kööpenhamina
27.11. PNN 60 syntymäpäiväjuhla – Juhluvuositapahtuma, Helsinki
28.11. PNN syyskokous ja keskustelutilaisuus teemalla arktinen Pohjola
28.–29.11. Nordic Baltic Youth Summit -konferenssi, Espoo

Pohjola-Norden ry on vuoden 2025 aikana toiminnassaan alla olevien tapahtumien ja toimintojen kautta vahvistaneet lasten ja nuorten ja lasten ja nuorten kanssa toimivien mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan Pohjoismaista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä:

Kuukauden pohjoismainen elokuva

Kevät- ja syyslukukausi 2025

Kävijämäärä: 1673 oppilasta

Nordjobb

Suomeen saapui 23 nordjobbaria

Suomesta lähti 226 nordjobbaria

1219 suomalaista nuorta haki töitä

SOOL-brunssit

4 tapahtumaa

Kävijämäärä: 120 opiskelijaa

Koulutoiminta

Opettajat (opintomatkat + kurssit): 52 opettajaa

Leirikoulut (peruskoulut ja lukiot): 733 nuorta

Ammattikoulujen opintomatkat: 74 nuorta

Työssäoppimisapuraha: 6 nuorta

Hillerödin pohjoismainen kesäleiri: 20 lasta ja nuorta
Ahvenanmaan kielikurssi: 29 nuorta
Kirjastipendit: n. 1 300 kirjaa yläkouluille ja lukioille